

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**SEPTEM || PSALMI POENITENTIALES HEBRAICI || cum
grammatica translatione latina. || (IOANNIS REVCHLINI
PHORCENSIS. II. doctoris in septem psalmos
poenitentiales hebraicos interpretatio de ...**

Reuchlin, Johannes

Wittenberg, [1529]

Ioannis Revchlin phorcensis in septem psalmos poenitentiales hebraicos
grammatica ex planatio. Titulus psalmi sexti

[urn:nbn:de:bsz:31-270721](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-270721)

tum est, vt decurso spacio premi/
um virtutis expectare concedatur,
quem nominant honorem, quicquid
eius mihi debetur etiam ἐπιπολαϊότερον,
vt ait Aristoteles in transnaturalibus
obiter & perfunctorie demonstranti
solumq; posteris ansam præbenti, to/
tum illud Deo nostro regum regi opti
mo maximo acceptum deuoueo, me/
q; omniaq; mea in maiestatis suæ tute
lam offero tradoq; , cui est laus & glo
ria per infinita sæculorum sæcula. Sicut
gardia pridie Idus Sextiles anno.

M D X I I .

Vuitembergæ apud Ioseph
um Clugum . Anno

M D X X I X .

tem non inueneris daggeffatam de/
beas eandem iudicare raphatam, recor/
dare nihilominus in dictionibus
vau literam vocalem quandoq; aper/
te scribi, quandoq; autem eius loco
vel holem vel kibuz notari, potissi/
mum vbi vau est litera ministerialis
seu accidentalis verbi aut nominis, vt
588. in libro .in. rudimentorum meo
rum, quæ quidem tria volumina si hu
ic opusculo meo coniunxeris, & Bi/
bliam hebraicam adhibueris, potes tu
opte ingenio absq; alio præceptore in
virum hebraicę linguę conscium eua/
dere, ac ferme perfectum, si tantum
quod de prosodia adhuc superest, &
meis iam manibus tractatur acceperis,
id quod breui fieri potest, si haud fru/
stra sperauit impressor emptores inue/
nire. Cum igitur adiuuante sancto spi
ritu ex carceribus ad metam ventum
tum

non esse ignorandum statuo vocabu/
la in dictionario meo posita nihil ex/
istimari debere, nisi formas, typos,
exemplaria & ideas nondum singula/
rizatas, ideo nec opus esse punctis in
dictionario, nec vocabula necesse fore
secundum notata illic puncta pronun/
ciari. Deinde memineris velim inte/
gra verba res vel actiones significan/
tia, non dico consignificatiua trito mo/
re ternis literis constare, preter admo/
dum pauca, quapropter si abundan/
tiam videris, subtrahere, sin defectum
adde. Sunt itaq; literæ in principio
vel obmutescentes aleph & iod, vel de/
ficientes nun lamed iod, in medio ve/
ro aleph iod var, in fine autem aleph
& he & si qua sit litera geminata, hi
sunt modi quibus tales defectus repa/
rare valebis, vt. 599. Ceterum & hoc

tem

ex regionibus quas habitant sibi assumat loquendi moderamen, sed sit quantacumque inter eos dicendi diuersitas, plane hebraica non discimus, ut ultra sabation flumen, ubi decem reliquas tribus inclusas fabulantur orationes nos fore legatos optemus, sed eo conabimur me auctore hanc sanctam linguam apprehendere, quod facilius & lucidius quae scripta sunt intelligamus primo in sacratissimarum literarum contextu, deinde in variorum doctorum explanatione, postremo in cabala excelsa contemplatione, in quibus educari nemo solide poterit, nisi a nutrice omnium linguarum hebraica grammatica. Cuius initia latinis hominibus meo labore faciente primus ante tradidi per rudimentorum theoriam, Nunc autem super aedificauimus per explanationis practicam, Vbi non

ne vel termino sententię, tunc causa fi/
nalitatis pronuntiatur lægol ante caph
& non seua, hunc tibi obserua cano-
nem cum vniuersis alijs, reliquum vi/
de. 369.

Nunc in calce huius commentari
oli admoneo non ex regulis linguam
constare, sed regulas ex lingua colligi
posse. Cum igitur a moribus loquen/
di oriatur lingue idioma, non erit ab-
surdum multa esse de regulis excipien-
da, & sepe sunt plura excepta quam
sub regula contineantur, vsus enim so-
lus ipse magister est, quem penes, arbi-
trium & vis & norma loquendi, vt in-
quit Horatius in arte. Et de iudęa scri-
bit Sanctus Hierony. cap. xxvi. super
Mattheum ꝑ vnaqueꝑ prouincia &
regio habebat proprietates suas, vt ver-
naculam loquendi sonum vitare non
posset, Sic hodie quoꝑ fit, vt Iudæi
ex re

Vsus

primam vel secundam præteriti, & capitalis litera verbi est vocalis, tunc enim he punctatur per patha & litera capitalis per hatef patha, & cætera suo more, vt cum alias dicatur **וְעָבַרְתָּ** preponendo vau pronunciamus **וְעָבַרְתָּ** sic etiam **וְעָבַרְתָּ** & sic **וְעָבַרְתָּ**, vt hic & cætera huiusmodi.

צוּרֵי tribulantes, vau cum holem significat præsens **צוּרֵי** quod si esset in statu regiminis faceret numerum pluralem in im, vt **צוּרֵי**. Sed quia hic regit animam, & sic est in statu regiminis, iccirco secundum canonem amelatum. 557. deponit mem finale, & mutat hirek in zere, hæc sæpe ex me audiuiti, vt mandes firmiter atq; fixius memoriae.

עָבַרְתָּ caph affixum est, quamvis autem litera ante caph soleat per seua pronuciari, vt Deuter. v. **וְעָבַרְתָּ** tamen quando est in distinctio
ne vel

incipit a iod, in tertia coniugatione
mutatur in vau, sicut in arte nostra de
defectiuis legisti. 691.

Vnde vltima punctatur per hirek
quia scribitur per iod, nam tertie con-
iugationis conditio est. vt augeatur
per he in prima & per iod in vltima.
594. Idem quoq; he præteriti in hac
forma deficit in futuro, vt ארציא ירציא
ארציא quare est verbum defectiuum.

תצמית facies eradicari, thau ethan 13
futuri, iod indicium tertie coniugati/
onis, sicut תפקיד. 594. reliquum. 453

תצמית fecisti perire, & vau pre
positum est conuersiuum, mutatq;
tempus præteritum in futurum. 619.
ideo interpretabor facies perire. Et he
significat tertiam coniugationem, que
litera in principio deberet regulariter
punctari per sægol, vt in canone artis
nostre. 594. sed excipitur a regula
quando vau conuersiuum præcedit

L 5 pri/

ges in ventre iod, ni est appendix con
lueta loco pronominis primę persone,
& propter eam deficit he finalis, vt se/
pe vidisti. Nam primitiuum suum de
finit in he, vt תיה תיה תיה, Et quam
uis regulariter verba primę coniugati
onis pronunciant primam syllabam
per camez & secundam per patha, ta/
men excipiuntur a regula que in he ter
minantur, que vtracq; per camez pro
nunciant vt hic, Istum canonem me/
morix manda, solent autem hoc ver/
bo vtentes crebro he finale abijcere,
Gen. in. ויהל עלם id est, & viuet in eter
num, inde presens quoq; היה היה
vt Gen. xliij. עורשי הי id est,
adhuc viuit, & nomen seu participium
viuens viuus. a. um, & in he animal &
in im semper voce plurali et signifi
cacione singulari מות ויהים mors & vita.
—
בב. ויהי ויהי facies exire, thau ethan futuri
vau signum est q; primitiuum suum
incipit

cum patha & iod in medio indicant,
ni est appendix consueta, reliquum vi
disti supra in miserere & .524.

אֶלְרָ ambulo, defectiuum quia ei/
us primitiuum incipit non ab אֶלְרָ sed
אֶלְרָ .215. ergo aleph est ethan.

תָּנִיחֵי diducet me, thau ethan, ni 10.
appendix, & deficit he finale primiti/
ui sicut sæpe fieri solet in affixis & ap/
pendicibus, quam literam he in fine si
adiunxeris, habebis verbum inte/
grum 316.

מִישׁוֹר recti, mem heemanthi,
vau terminatio sicut מְבַחֵר מְבַחֵר
מְבַחֵר מִישׁוֹר מִישׁוֹר. Est autem hic
iod litera substantialis, quia primiti/
uum suum a iod incipit, 231.

תָּנִיחֵי viuificabis me, thau ethan 11
futuri, et punctus seu cum patha se/
quentis syllabę indicant secundam con/
iugationē daggesatam quod ostendit

L iij dagges

אָשׁוּחַ loquar, aleph ethan futuri punctatum per patha indicat secundam coniugationem, & heth geminatur, quapropter cum vltima terminetur in heth cum patha, sequitur more consueto quod penultima proferatur per zere, vt תִּבְקַע יִגְלַח יִצְבֵּחַ posset etiam alias proferri אֲשׁוּחַ sicut alibi inuenimus יִגְלַח יִשׁ בַּהּ

פָּרַשְׁתִּי exposui, thi terminatio primę præteriti, reliquum. 439.

עִיֵּפַת lassata, he terminatio fœminina, reliquum. 388.

מְחַרְרָה accelera, imperatiuus secundę coniugationis. 278.

בְּאִשְׁלֹתַי comparatus sum, nun signum est verbi passiuui, thi est terminatio consueta primę præteriti, reliquum. 298.

תִּשְׁמִיעֵנִי fac audire me, imperatiuus tertię coniugationis quod he cum

מִמָּוֶת sicut mortuos, caph config/
nificatiuum similitudinis, iod litera
terminalis præcedente zere, quæ facit
terminationem consuetam masculino-
rum nominum in plurali ac in statu re-
giminis, reliquum אמת per synco-
pam, 280. Et declinatur sicut אל גר בו
אל גר בו ער נר ער רק רש & cetera huiusmodi.

עולם mundi, 394. vbi amabo te ad-
das etiam hanc significationem nostro
dictionario, nam magistri hebræo-
rum sic loquuntur, vt rabi Moyse
ægyptius in capi. xxv. libri secundi
perplexorum cum nominat mundum

מְהוֹרֵשׁ עוֹלָם id est mundum no-
uatum hoc est creatum.

4 מְהוֹרֵשׁ עוֹלָם defecit scilicet syncopi-
zando, primum thau ethan significat
tertiam personam generis fœminini,
quia suppositum nomen spiritus he-
braice est generis fœminini. Et quia
præcedit vau conuersiuum, iccirco mu-
tatur

per vau esse scribendum, reliquum
59.

יָצַד iustus erit, iod ethan futuri,
reliquum. 446. quod non vt illic signi-
ficat iustificare, sed potius neutraliter
significat iustum esse, quod velim dicti
onario nostro adiungas.

הושיבני fecit sedere me, he cum
epenthesi iod in medio signum est ter-
tiae coniugationis, vau signum est q̄
primitium suum incipit a iod, supra
enim audisti q̄ verba a iod incipientia
faciendo tertiam coniugationem mu-
tant iod in vau & holem, ni est appen-
dix consueta loco affixi primae perso-
nae, reliquum. 229.

מְשֻׁבִּים tenebrositatibus, mem
primum heemanthi significans deno-
minatiuum ab altero nomine deriva-
tum, mem finale cum iod est termina-
tio pluralis numeri masculini generis,
reliquum. 197.

L ij בְּמֵתֵי

& iod in medio significant tertiam
coniugationem, quę tamen hic non
est transitiva in tertium, quia non ha-
bet primam coniugationem, sed ter-
tia coniugatio hic deriuatur a nomine.
44. Et talia verba secundum Priscia-
num in libro de duodecim carmini-
bus dicuntur verba denominatiua,
Quod cognoscitur inquit ex ipsa signi-
ficatione & rerum natura, non enim
possumus dicere auro, as, are, nisi pri-
us fuerit aurum, hæc ille. Ita nos hic
non possumus haurire vocem nisi pri-
us fuerit auris, cæterum he finale est pa-
ragoge frequentata in imperatiuo.

מְהַרְהֵרָה in fide tui, caph affixum
thau ex he finali feminini generis com-
mutatum propter affixum, vt supra,
beth prepositio, vox kibuz indicat
nomen esse deriuatum a verbo præ-
sentis temporis actiue passiuo, quod
tamen in scholijs & massora notatur
per

תגלה יגלה יגלה ut in rudimentis
nostris . 604 . ita in hoc loco , תגלה
יגלה

VII

Incipit psalmus iuxta ecclesiam
tam græcam quam latinam centesi-
mus quadragesimus secundus, ad sup-
putationem autem hebræorum centesi-
mus quadragesimus tertius, quem S.
Athanasius in libro prenominate ap-
tissimum vult esse ad deprecandum, si
(vt verbis suis vtar) δευθῆναι ἢ προσεύ-
χεσθαι θέλῃς quod recte intelligitur
quando apud S. Paulum hoc ipsum
quod scribit prima ad Timot . ἢ .
δέσῃς προσευχῆς ἐντενῆς ἐν χάρισίῃς quid
sit proprie atq; solide cognoscitur, cir-
ca cuius expositionem isti magni ma-
gistri ex professo versari debent.

תגלה id est fac aurire hoc est audi-
re . vt Virgili . in . iij . Aenei . Vocem
q; his auribus haufit, quasi haurire vo-
cem, esset aurire, vnde he in principio

L & iod

& hoc ostendit punctus dagges qui in ventre iod reperitur, qui aliquem ante se defectum solet portendere, aliter non concordaret regulis grammaticæ. Maffora hic notat bis inueniri per camez & ter per patha, tu ipse cogitabis.

תָּרַבַּת multiplicata nomen ab infiniti uo tertie coniugationis deriuatum quod primum he significat, reliquum 482.

עִמּוֹ cum eo, uau affixum, reliquum. 6.6.

פְּרוּת liberatio, nomen verbale, loco he primitiui, thau litera terminalis, reliquum. 418. & declinatur in plurali פְּרוּתוֹת sicut alia nomina sibi similia, ut עֲרִיבוֹת גְּרוּת עָרִיבוֹת גְּרוּת ven't a verbo פָּרַח quod more verborum in he desinentium in futuro terminatur per segol, ut in pluralium, sicut אֲגַלְתָּ

אֲגַלְתָּ

eius passivum. גוהל. Et tertia confuga/
tio אוהל & futu-um אוהל
imperativus אוהל reliquum. 213.

ממשימים a custodientibus, mem est
prepositio a vel de, iod & mem fina/
le sunt terminatio masculini, numeri
pluralis & vox holem interposita sig/
nificat presens tempus activi verbi, vi
denomina & participia eadem forma
reliquum. 524.

לבקר ad matutinum, lamed articu/
lus qui etiam ad significat, reliquum
significat mane & nunc matutinum,
nam declinatur etiam in im, vt Isaia.
xxxij. vj de in rudimentis. 89.

הל factus est expectare. 213. mul/
ti grammaticorum dicunt hic deficere
vnam syllabam in principio. Credunt
enim qd sit quartae coniugationis &
scribatur hic per apheresin siue per
defectum he & thau cum hirek
quae signant quartam coniugationem
& hoc

melius explanatum & causam erroris
translationum, inuenies in rudimen-
tis meis facie. 225 .

קויתי sustinui, thi est terminatio
præteriti primę personę, epenthesi
iod designat q̄ verbum primitiuum
terminatur in he & secundum morem
coniugandi in talibus mutatur he in
iod, vau habet punctum dagges in
ventre non q̄ pronuncietur sicut su/
reksed vt fortificetur vau consonans,
sicut si esset f digamma æolicum, &
hoc est signum coniugationis secunde
que nominatur coniugatio dagessata,
vt וקרו reliquum, 464, :

החלתי expectaui, thi terminatio
consuetæ primę præteriti, vau epenthe-
sis loco iod & he significat tertiam con-
iugationem, in qua verba a iod incipi-
entia mutant iod in vau præponentes
he literam tertię coniugationis, vt החל
cuius

meri, licet propter patha præcedens
quod facit ai designetur nomen esse
p'uralis numeri, Epenthesis vau est
verbi presentis actiuæ passiuæ, vt פעיל
quod in statu regiminis seu affixorum
mutat camez in seua, vt יהוה, יהוה, id
est benedictus Domini,

הסל תהא propiciatio, he primum
articulus & he vltimum terminatio fe
minina. Epenthesis iod quasi a verbis
tertię coniugationis, vt שנינה נגינה
& sic de alijs, reliquum. 357.

הורא timeberis thau ethan est per
dagges punctatum, vt significet defe
ctum nun passiuæ, Est enim hic ver
bum passiuum a verbo יורא, id est, ti
muit, cuius passiuum præteritum
נורא נוראת נורתי. Et futurum passiu
uum אורא יורא תורא, id est, timeber
timebitur timeberis & cætera, quæ
vide in arte nostra. 606. locum hunc
meli-

cti, quod sit coniugando verba in he
terminantia tam actiue quam passiue
etiam in coniugatione graui, vt mu/
tenthe in iod in præterito scilicet in pri
ma & secunda persona vtriusq; nume/
ri & vtriusq; generis. Similiter in fu/
turo scilicet in secunda & tertia perso/
na pluralis numeri feminini generis.

1
Et hoc tibi pro singulari canone nota
bis, & ponitur hic secundū alloteta ge
neris, vt in simili. 614. sicut sequens.

2
וְיָבֹוֹתְךָ attentæ oth finale est ter/
minatio femina pluralis numeri &
vau epenthesis verbi adiectiui, cuius
actio iam perficitur, quod ego actiue
passiuum sæpe nominavi, vide in rudi
me utis meis. 588. reliquum. 479.

וְיָבֹוֹתְךָ de præcatorium meorum
193. thau litera heemanchi signifi
cans a verbo deriuatum, iod finale
affixum primæ personæ singularis nu/
meri,

r. lis numeri, reliquum iuncta termina
li he litera que in oth declinat reperies.
391.

מפועמקים de profundis, mem pri
mum est prepositio ab vel de, mem se
cundum est litera heemanthi signifi/
cans nomen derivatum a verbo, iod
& mem finale que faciunt im, signifi/
cant pluralem numerum masculini ge/
neris in statu absoluto, vt in arte reli/
quum vide. 396.

קראתי inuocaui te, caph finale
est affixum, thau & iod quod sonat
thi est terminatio preteriti temporis
primæ persone numeri singularis, vt
in arte mea libro. iij. rudimentorum,
reliquum. 475.

תהיון erunt, thau ethan futuri, na
terminatio secundæ & tertie persone
pluralis numeri foemi. generis, vltima
iod loco he literæ finalis verbi perfe/
cti,

Aggrediamur psalmum centesimum tricesimum iuxta hebreos, & secundum septuaginta. 129. qui vnus est ex canticis graduum vt titulus præmonstrat, de quibus gradibus ad Marcellinum Sancti Athanasii sic scribit ἀναβαίνοντα σαυτὸν ἀιδάμηταις πρᾶξις, ὡς ἴτε λέγει, τοῖς μὲν ὄψιδες ἐπιλανθάνομαι τοῖς δὲ ἔμπροσθεν ἐπεκτείνωμαι, ἔχθρὰ καθ' ἑκάστην προκοπὴν εἰς τὸ λέγειν τὰς δεκαπέντε τῶν ἀναβαθμῶν ὡς, id est, ascendentem te ipsum senseris operibus quasi dicas, quæ retro sunt obliuiscor, quæ ante intendo, habes singularem felicitatis progressum ad dicendum quindecim graduum carmina, Ponit autem idem Athanasius specialiter hunc psalmum inter duodecim qui faciunt ad prospere contingentia, vt ipse ait ἐν τυχία μόνῃ.

ἀναβαίνοντα ἀιδάμηταις πρᾶξις, he articulus, mem hec manthi signum nominis verbalis, oth terminatio fœminina pluralis

יִשְׁכְּנוּ habitabunt iod ethan , vau
plurale , holem secunda terminatio fu/
turi , vt יִשְׁכְּנוּ . 589 . in parua charta ,
reliquum vide . 519 .

וְזָרְעֵם & semen eorum , vau con/
iunctio mem finale est affixum tertie
personę pluralis numeri masculini ge/
neris , reliquum . 157 .

לִפְנֵי ante te , Non enim termina/
tur in im sicut ūpra , sed deponit mem
post iod , propter affixum in statu re/
giminis . Est enim caph affixum , &
non scribitur apud hebræos in æter/
num vel in seculum , sed ante te vel ad
faciem siue facies tuas , quod S . Hiero/
nymus considerauit qui sic interpreta/
tur , ante faciem tuam perseuerabit .

יִבְיֶן parabitur , iod ethan , caph
daggeffatur propter defectum nun pa/
ssiui , quod ipsum præcedere deberet
quasi יִבְיֶן reliquum , 237 .

K 5 Aggre

כלם omnes ipsi vidisti supra
תהלים facies recedere vel abire,
thau ethan futuri, iod significat terti/
am coniugationem, mem finale est
affixum pluralis numeri tertie perso/
ne, reliquum. 174. exponitur autem
elegantè facies recedere, id est, muta/
bis.

תהלים recedent vel abibunt, iod
ethan futuri, holem vox est actiua pri
me coniugationis. 588. in parua char
ta, vau pluralis numeri nota reliquum
vt supra.

תהלים consumentur, iod ethan fu/
turi, thau daggeffatur propter defe/
ctum nun passiu, mem daggeffatur
propter defectum alterius mem, quod
præcedere deberet, est enim verbum
cuius integrum geminat mem scilicet
תהלים consumpsit. 539. vau termina/
tio pluralis.

ישבנו

teriora. Nos autem consequenter legimus tu Domine, quod obelisco est perimendum, quia septuaginta interpretes in greco addiderunt, cum non sit de textu, quare miror Nicolaum de Lyra in literali sensu laborantem hoc non vidisse, cum exponit. Initio tu Domine terram fundasti, id est tu Domine Ihesu Christe, hæc ille.

¶ Fundasti, thau cum camez est terminatio secunde preteriti, reliquum . 217 . de hoc est disputatio magistrorum hebreorum Hillel & Semai inter coelum & terram. quid prius & quid posterius vel potius quid omnium primum factum sit, & altero dicente coelum, quia in principio creauit Deus coelum & terram, Altero autem terram quia hic scribitur ab initio terram fundasti. postea eos concordat Thauhuma, tu vero cogita.

K ün ם

preteritum sic coniugatur **אָמַרְתָּ**
אָמַרְתָּ **אָמַרְתָּ** sed futurū sic **אָמַרְתָּ** **אָמַרְתָּ**
אָמַרְתָּ & in fine quandoq; per zere vel
segol. **אֱלֹהֵי** Deus meus, iod finale
affixum, & reliquum. 53.

אֶעֱלֶגְנִי consumes me, thau ethan
futuri, ni appendix consueta loco af/
fixi pronominis primæ personæ, defi/
cit he finale verbi, ergo primitivum
eius vide. 392.

אֶחָדִים dimidio. 188. **אֶחָדִים** an/
ni tui & est annus in plurali commu/
nis generis, nam in singulari habet
אֶחָדִים & in plurali **אֶחָדִים** vel **אֶחָדִים**. 553.
caph finale affixum iod abundat sicut
sæpe alias.

25 **אֶחָדִים** ante. 430. quando est in sta/
tu absoluto vt hic, ita enim lamed sig/
nificat ad, & **אֶחָדִים** facies in plurali scili/
cet in statu regiminis & addito im
in statu abso'uto vt sit im, pluralis nu/
meri & sic significat ad ante siue ad an/
teri/

tiam personam, sed in scholijs notatur
hirek, & ita heth debet punctari per hi
rek, quod est hic vnum sigulare ac no/
tabile valde, quare non virtutem su/
am sed virtutem meam exponendum
est secundum grammaticam proprie/
tatem, & sic interpretatur quoq; san/
ctus Hieronymus in hebraica veritate
afflixit in via fortitudinem meam. Ex
hoc & ex infinitis alijs locis conijcio
septuaginta interpretes non habuisse
bibliam punctatam, qui sunt interpre
tati $\epsilon\mu\delta\delta\delta\delta\ \iota\sigma\chi\upsilon\sigma\sigma\ \alpha\upsilon\tau\omicron\upsilon$ quos lectio eccle
sie sequitur, reliquum .237.

אֶת abbreviauit, & est etiam
verbum secundę coniugationis. 475.

אֶת dicam, aleph litera ethan fu/
turi, & holem designat vau epenthe/
sin, que quandoq; scribitur & quan/
doq; non scribitur, suppletq; locum
alterius aleph. Nam perfectum eius
K iij prete

lem, holem vox infinitiui, reliquum,
399. vbi addas q̄ rabi David Kimhi
• scribit in libro de radicibus hoc ver/
bum & culum diuinum & culum
terrae significare.

יהוה אלהים ip̄sum tetragrammaton,
hoc est Decem ineffabilem, quatuor
notis designatum אלהי articulus, cuius
significationem vide, 71. reliquum po
tes contemplari ex libris nostris de
verbo mirifico.

אָפּפּ אָפּפּ afflixit, verbum est secunde
conjugationis daggestatæ, & scribi/
tur hic camez magnum in fine, cum
alias eadem conjugatio punctetur re/
gulariter per camez paruum id est per
zere in vltima, vt אָפּפּ. 593. significa
tionem huius verbi inuenies. 399.

אָפּפּ אָפּפּ virtutem meam, & verum
quidem est q̄ affixum scribitur per
vau, quod regulariter significaret ter/
tiam

fic habet in infinitiuis, vide. 593. signi-
ficationem verbi habes. 365.

בַּחֲלֵם in congregando, beth lite-
ra bachlem infinitiui, he est signum
passiuum infinitiui dagges punctus in
koph denotat defectum literę passiuę
nun, alias enim diceremus בַּחֲלֵם sed
deponitur nun, & eius loco sequenti
literę additur dagges, & significat in
congregari, perfectum eius quere. 462

וְיָרָא simul, vltima terminatio pro-
nunciatur sicut diphthongus gręca $\alpha\upsilon$,
quasi per digamma $\epsilon\omicron$ olicum, non vt
au sed vt af. 212.

מַמְלָכֹת regna, mem primum lite-
ra est heemanthi, oth finale nominis
feminini gñis pluralis numeri termina-
tio est, reliquum. 286. Non enim po-
test hoc nomen reges significare, simile
ponitur. iij. Re. x. Non est factum tale
opus in vniuersis regnis.

לְעַבְדָּא ad colendum, lamed bach/

K ij lcm

psalmo in uerbo דַּיְקִים reliquum
vide in rudimentis faci. 62.

לְבַתָּה ad aperiendum, lamed litera
bachlem gerundij ab infinitiuo confu/
mili, & sic solent desinentia in guttu/
rales heth & ain literas pronounciari,
vel per oa ut superius, vel per ea, ut hic
ad exemplum יַע quod in infinitiuo
habet יַעוּע vel יַעוּעָ vel etiam quando/
q; יַעוּעָ quod nota, reliquum quære.
442.

הַמִּיתָה mortalitatis, thau in prin
cipio est litera heemãthi nominis deno
minatiui siue verbalis, & he finale ge
neris foeminini terminatio est reliquũ.
230. Et ideo genitiui casus, quia regi
tur a nomine antecedente quod non
im ut in stata absoluto, sed in e ut in sta
tu regiminis terminatur.

לְסַפֵּר ad enarrandum, lamed litera
bachlem gerundij, dagges in pe fig
nificat secundam coniugationem, que
sic

לשמע ad audiendum lamed litera 20
bachlem gerundiui, holem est vox in
finitiu a quo gerundiū. Conſuuerūt
autem gutturales heth & ain uoce pa/
tha ſonare, quod tibi obſerua pro ca/
none ut נסוע נגוע נבוע &c,

אָקָה gemitum in ſingulari nume/
ro thau litera terminalis loco he a'pira
tionis, in quam propter regimen geni
tui tranſmutatur. ut in arte iuxta ca,
non m. 532. reliquum. 16.

סִיר uincti epentheſis iod eſt termi
natio nominis ea forma deſinentis, &
ideo dagellatur ſamech, Canon. No
men cuius litera penultima eſt iod cū
hirek & prima punctatur per patha
pronunciationem medię conſonantis
ſignat per dagges, ut exempli gratia
אָפִיר בְּפִיר אָמוֹץ אָדִיר בְּטִישׁ שְׁלִישׁ
אָפִיר לְפִיר אָפִיר בְּשׁוּל צְרִיק
monſtraui liquidius ſupra in ſecundo
K psal.

מים מים id est illic sunt aque, eo q̄ sit fir/
mamentum in medio aquarum, quod di/
uidit aquas ab aquis Gene. i.

הבית aspexit, he & iod significant con/
iugationem tertiam. sed non est transiti/
uum in tertium quia non habet primam
coniugationem, & secunda coniugatio
est absoluta uel transitiva in primum. &
ideo hic non significat facio facere Canon
Quando uerbum habet primam coniu-
gationem transitiuam, tunc secunda coniu-
gatio est transitiva in secundum. & tertia
transitua in tertium. Si autem uon habe-
at primam coniugationem, aut prima con-
iugatio sit in transitua tunc secunda est
transitua in primum, & tertia transitua
in secundum. Sic intelliges canonem a
me latum in li. iij. rudimentorū fatie, 585.
beth habet punctum dagges, qui denotat
defectum antecedentis literæ, quære igi-
tur inter literas defectiuas in principio &
inuenies nun, 392, uerbum secundæ coniu-
gationis

positio. mem secundum est heemanthi sig
nificans nomen a uerbo deriuari, & com
ponitur nomen in statu absoluto tunc re/
cipit camez sed in statu regiminis ut hic
recipit pro camez seua, & hunc canonem
uidisti in arte rudimentorum nostrorum
585.

קדוש sancti sui scilicet qui est sanctus 19
sanctorum, uau affixum, reliquum .463,
& in statu absoluto punctatur prima per
holem & secunda per segol ut קדוש קדוש
sed in statu regiminis ut hic propter affix
um mutatur holem in hateph camez &
segol in seua.

שמיים caeli, & est semper pluralis
uocis, & nunq̄ reperitur pronuncia /
ri singulariter, propter aquas quæ supra
& intra sunt, scripsit enim literatissi /
mus Ioseph Kimhi pater duorum il /
lustrium grammaticorum Davidis &
Moseos quod caeli sic dicti sunt quasi

שמים

mentorū libro primo facie. 10. & .11. reli-
quum. 33 quod pluraliter in statu absolu-
to terminatur in im, & in statu regiminis
ac affixorum in e.

16 **הַרְעִיר** heremitæ uel desolati he articu-
lus. reliquum. 405. & est singularis nume-
ri, licet postea sequatur preces eorum.

17 **הַתְּחַב** scribetur, thau primum ethan
futuri dagges in uentre. caph significat
defectum nun literæ passiuī. quæ præce-
dere deberet, ut in arte. 592. reliquum 258
Et est thau hic nota ethan fœminini gene-
ris, ergo significat tertiam personam &
non secundam. propter sequentem dicti-
onem quam reperiēs. 146.

הַתְּחַב posterum. on est terminatio no-
minis deriuatiui, reliquum. 46.

18 **הַשְׁקִיר** fecit prospicere, he & iod mo-
re solito significant tertiam coniugatio-
nem cum suo modo significandi, reliquū,
531.

מֵאֲרוֹם de alto. mem primum est præ-
positio

uum in secundum. 489. coniugatur .593.

בויע .i. statificatum, a verbo tertie
coniugationis uerbi primitiui יעו .217.
quod in tertia coniugatione secundum
morem incipientium a iod, ipsum iod trā
mutat in uau, & preponit he consuetam
literam capitalem eiusdem coniugationis
cuius præsens indicatiui pro he assumit
mem in principio, de quo uide. 607.

אעו uoluerunt, per defectum he finalis /
more consueto. 497.

עבירי operarii tui, caph affixum, iod
litera terminalis pluralis numeri in statu re
giminis, nam in statu abso'uto pluralis ter
minaretur in im ut supra, reliquum . 369.

אבני lapides eius, he finalis est relati
uum generis fœminini & affixum, quia
punctatur per camez. quod pro canone
obseruabis, simile quando in uentre he
ponitur punctus qui dicitur mappik. qui
similiter ostendit he esse relatiuum. quod
tu pariter pro canone notabis, ut in rudi /
mentorum

personę epenthesis iod significat tertiam
coniugationem, appendix nun significat
affixum constructum pronominis primiti-
ui primę personę reliquum. 521.

אֵיבֶשׁ exarescam, aleph ethan futuri, re-
liquum ut supra. 209.

לְעוֹלָם in æternum, lamed articulus, re-
liquum. 394. & vau abundat cata epenthe-
sin.

שֵׁב sedebis thau ethan futuri, reliquū
est uerbum defectiuum hic, deficit enim
litera in principio iod. 229. unde coniu-
gatur sicut יָרַע. 600.

קוּם exurges, thau ethan futuri, reli-
quum. 465. uerbum defectiuum in medi-
o. Et prima litera futuri punctatur per ca-
maz, sicut cætera quibus vau deficit in
medio ut יָשׁוּב יָשׁוּב יָשׁוּב יָשׁוּב sic etiam קוּם
קוּם קוּם קוּם Nam in præterito coniu-
gatum reperimus קָם קָם קָם קָם

מִרְחָם misereberis. thau ethan futuri,
reliquum secundę coniugationis transiti-
uum

cedens facit ditphongum ai⁷ ut sæpe audi
uisti. Iccirco demonstrat dictionem ipsã
cui seruit hoc loco esse pluralis numeri,
secundum autem iod interpositum succe/
dit loco he in uerbis in he desinentibus,
præsertim in præsentì adiectiuo quod
ego uoco actiue passiuum, sicut uidisti in
psalmo superiore secundo in uerbo
וַיִּשָׁא & uau ipsum significat præsens tem
pus, & quibus regulariter ita scribendum
sit, tamen in libris orthographatis & sili/
cet dicere grāmaticatis apponitur in hoc
loco Massorah id est scholion siue notabi
le commentariolum hoc uerbo chaldaico
וַיִּשָׁא quod significat in hoc loco non esse
scribendum per uau & surek, sed per ki/
buz scalare trium punctorum sic וַיִּשָׁא
Quando igitur epenthesis iod reducis
in he, tunc habes eius primitiuum. 531.

וַיִּשָׁא & fecisti pronocere me .10
uau consignificatiuum conuersiuum
temporis thau ethan futuri secundæ
personæ

Nisi animal cui insidebam, hebraice sic.
nisi bestia quod ego uectus in ea. i. super
ea hanc significationem adde quoq; dēti
nario nostro ibi. 73

וְשָׁבַע יִרְאוּרֵנִת, nun significat uocē
passiuam, reliquum 506. Et licet apud la
tinis quaedam uerba sunt uoce passiuā,
significatione uero uel actiua uel neutra ut
docet Prisc. libro viij. ad exemplum uide
licet loquor & præcor, Ita & apud hebræ
os) est enim canon grammaticorum he
braeorum, q̄ sicut inueniuntur uerba acti
uæ uocis sine suo passiuo ita reperiuntur
uerba passiuæ uocis absq; suo actiuo in
ter quæ quidem præsens etiam uerbum
enumerant, Sicut enim non dicimus יָרָא
וְרָאָה & tamen dicimus יָרָא וְרָאָה ita
etiam non dicimus שָׁבַע וְשָׁבַע Sed di
cimus recte וְשָׁבַע וְשָׁבַע id est iurauit
iurauisti,

שָׁבַע מִי שָׁבַע, iod finale est affix
um singularis numeri, & quia patha præ
cedens

ris gutturalibus, tunc punctatur vau per
patha, excepta prima persona inchoata
per aleph, nam tunc mutat patha in ca
mez ut deutero. i. Tulicq; de tribubus ve
stris uiros sapientes &c.

בְּצִפּוֹרִים sicut uolucres, caph consigni
ficatum consuetum, reliquum. 457.

בְּיָרֵךְ solitarius quasi a uerbo presentis
temporis propter epenthesisin vau & holē. 74.

וְהָרַבּוֹתִי exprobrauerunt mihi, ni appen
dix pronomen primitiuum primę perso
næ more solito, vau terminatio uerbi plu
ralis, reliquum. 193.

וְהָרַבּוֹתִי stultificatores mei, scilicet infa
tuantes me, mem heemanthi nomen signi
ficat uerbale, & epenthesis vau cum holem
significat tempus præsens, & iod cum pa
tha præcedente affixum singulare cum
pluralitate nominis ipsius, sicut superius
sæpe audiuiisti.

בְּיָרֵךְ super me, nam beth litera quancq;
etiam significat super. ut Nehemiæ. ii.

והו' ע'ט' מ' ל' x' l' i' s

חבקה adhæsit, he litera terminalis ter/
tia præteriti foeminini generis, reliquum

118. *omissa in l' x' l' i' s*
ד' ע' ט' מ' ל' x' l' i' s
v' a חבקה similaris fui, epanthesis iod loco
he secundum formam coniugandi uerba
in he desinentia, & terminatio thi prima
persona præteriti singularis, reliquum ter
minatum in he uide in dictionario, 128.

ו' ק' פ' ע' א' ת' pelecano, lamed articulus, dati
ui, reliquum, 460. rabi Salomon dicit ge
neraliter q' sit nomen auis.

ו' מ' ר' ב' ר' deserti, 118.

ו' ח' ר' ב' ו' ת' siccitatum, rabi Salomon expo
nit uastitudinum siue desertorum, uide
dictionarium nostrum, 190. ו' ש' ק' ר' ת' nig
lauri, 531.

ו' א' א' ה' ר' & fui, uau coniunctio conuersi/
ua, aleph ethan futuri, reliquum, 137.

N & pūctatur uau per camez propter aleph
sequens quod alias per patha punctare /
tur, Canon. Quando uau præponitur uer
bis futuri temporis quæ incipiunt a lite /

ris

כעשב sicut herba, caph consignificati /
uum similitudinis. 617. reliquum. 412

וַיֵּשׁ & exaruit. vau consignificati /
uum coniunctionis & conuersiuum tem /
poris. Nam conuertit futurum in præteri /
tum in hoc loco, iod est litera ethan futu /
ri tertie persone singularis numeri, & dag /
gessatur quali debeat geminari. Nam pri /
mitiuum perfectum a iod incipit. 209.

אֲנִי שָׂחָתִי oblitus sum, terminatio thi sig /
uificat p: imā præteriti, reliquum. 518.

אֲכַלֵּם comedere, mem litera bach /
lem nota gerundij, quod consuevit pro in /
finitiuo usurpari, ut 589. in magna charta /
quod et holem finalis uox indicat, reliquū /
52.

אֲכַלֵּם panem meum, iod affixum y
reliquum 268 ubi uarium eius significatū /
est. 5

אֲבָרֵךְ a uoce, mem articulus ablatiui /
seu præpositio a uel ab, fortificans per dag /
ges sequentem consonantem ut in arte 574 /
reliquum. 464.

I 4

אֲבָרֵךְ

toftum et aridum secundum rabi Salomo-
nem hic, quod uelis nostro dictionario
adiungere. 191

- 4 נפחן percussum est, prima syllaba he
& uau surek significant uerbum esse passi-
uæ uocis cuius agens non exprimitur ter-
tiæ coniugationis, & quæuis ea forma fre-
quentius contigat per hateph camez
quod & holem lonat, tamen sæpe etiam
reperitur coniugari per uau cū surek secū-
dum rabi Mose Kimhī in suo introducto-
rio ut hic cernis quod adde ad artem nos-
tram .596. quia uero non subpersunt ad-
huc nisi duæ literæ & ad integritatem uer-
bi perfecti requiritur tertia, ideo scribitur
punctus dagges in uentre caph, ut osten-
dat defectum unius literæ ante se, quam
quære in tribus literis defectiuus & reperi-
es nun. 323 Et non potest esse uerbum
primæ personæ sicut in ecclesia legimus
quod & S. Hieronymus attestatur in he-
braica ueritate.

נפחן

affixi consueta, reliquum deficit in finali
he ut sit uerbum perfectum tribus literis
substantia:ibus. 398.

בלב defecerunt 244.

3

בפעשׁ apud quosdam et maxime apud
septuaginta interpretes & iuxta nostram
translationem preponitur caph similitudi
nis, sed in multis & his quidem antiquissi
mis libris preponitur beth, i. in, nostre
autem lectioni magis conuenit, ut sit caph
i. sicut, reliquum scilicet fumus quare 412
במיקר sicut cremium, caph similitudinis
mem heemanthi significat nomen a uerbo
deriuatum & iod facile mutatur in uau
presertim in uerbis incipientibus a iod
ut supra ostensum est, quod obrem eius primi
tuum querendum est in litera iod. 222.

נחרי extosta sunt, scilicet ossa mea, nun
litera passiuæ significationis, uau finale
pluralis numerus, sic deficit tertia litera
scilicet he finalis iuxta consuetudinem uer
borum in he desinentium Significat autē

I 3 tostum

deficere, quoniam inter tres literas in principi /
pio defectiuas superius positas quære, Et
reperies in rudimentis . 319. Et in prima
cōiugatione sic cōiugatur וְסָח וְסָחָה וְסָחָה
וְסָחָה וְסָחָה וְסָחָה inde uerbum hiphil
tertiæ cōiugationis הִסִּיחַ הִסִּיחַ הִסִּיחַ
הִסִּיחַ הִסִּיחַ הִסִּיחַ Impera-
tius הִסִּיחַ הִסִּיחַ הִסִּיחַ Cætera forma-
bis ut in rudimentis nostris הִגֵּלֶה facie.
605.

וְשָׁחַטְךָ aurem tuam. caph affixum reli-
quum. 44. Et nomen heteroclitum, uide
in arte nostra, 559. uide etiam q̄ hatef ca /
mez & holem in pronunciando æquipa-
rantur rudimentorum fatie. 10.

וְשָׁחַטְךָ uocabo aleph ethan futuri, reli-
quum. 475. et deest relatiuum antecedens
ut alias sepe, coniugationem eius inueni-
es in rudimentis inter defectiua. 603.

וְשָׁחַטְךָ accelera. 278. imperatiuus iuxta
formam secundæ coniugationis.

וְשָׁחַטְךָ responde mihi, appendix ni loco
affixi

būm. יהוה eloquium suum, iod loco
vau in medio. 511. vau finale affixum.

שמעו audi imperatiuus pronunciatuſ
cata paragogen he finalis literæ. Et ergo
punctatur prima per hirek, Cum sine pa /
ragoge haberet seua, Canon. Imperati /
uus uerbi in patha desinentis quando reci
pit in sine paragogen he. tunc pronuncia
tur sæpe per hirek in prima ut שמעו id est
mitte, gene. xliij. Mitte puerum mecum.
Sic etiam hic.

שמעו clamor meus, iod affixum &
propterea mutatur he in thau, reliquum
512. Et hic non est uerbum, quia accentus
cadit in ultimam, & vau coniunctio non
est conuersiua, hinc est quod sequitur uer /
bum appositum ubi thau ethan significat
tertiam fœmininī.

שמעו fac declinare. he primum signifi /
cat tertiam coniugationem. dagges in uen
tre teth, significat uerbum defectiuum, of
tendit enim alieq̄ ante se literā substantialē

ועלה ascendent, iod ethan futuri &
punctatur per patha, quia litera prima sub
stantialis est uocalis, Canon. Quando
litera prima est gutturalis וחה tunc præ
positæ literæ ethan patha suscipiunt, ut
מעלה ועלה העלה

וּפְרִים uituli, uide. 434.

V 102 Sequitur psalmus centesimus /
secundus.

לְעַי pauper is, lamed in titulorum in/
scriptionibus est articulus genitiui. 575,
reliquum mutans he finale in iod. 399.

כִּי quando. 249. hanc significationem
adde eo in loco ad nostrum dictionarium
Significat enim non solum quod, sed etiam
quando siquando uel cum. Leuit. xxij.
Cum ingressi fueritis terram,

וְעָטָה deficiet uel syncopizabit hoc est
si latine dici posset quando futurus erat
deficere. 386. & est tertia terminatio pri
mæ coniugationis. לְפָנַי coram. etc.

וְשִׁפְרָה fundet 529. sicut præcedens uer
bum

pāssuum, quia in distinctione habet ae /
centum in penultima,

הבֹּהַּ spernes, thau ethan futuri, reli /
quum. 78. הַטִּיבָה fac placere. est uer /
bū graue tertię conjugationis assumens
prothesin he cum zere, & in ultima iod
cum hirek, & deficit prima litera iod quia
eius primitiuum non est טִיב sed potius
יִטַּב inter defectiua coniugandum, sic
הַטִּיב הַטִּיבָה uel sic הִטִּיב הִטִּיבָה in futuro
הִטִּיב הִטִּיבָה in imperatiuo הִטִּיב הִטִּיבָה
uel sine iod in principio ut sit defectiuū
& abundat hic paragoge he.

בְּרֵי צִוְיָךְ in placito tuo. beth prepositio
caph affixum, reliquum nomen uerale a
uerbo quod querere. צִוְיָךְ ipsam sion
preponitur articulus quartus accusatiuo.
reliquum nomen proprium.

הַבְּנָה ædificabis, & coniugatur in fu /
turo inter defectiua sicut גִּלְהָה. 694. signifi /
cationem eius uide. 85. חֻמּוֹת muros.
177. הַקֹּלֶל holocaustum. quære. 242.

I

יְעַלֶּה

Nam græce a cremando atq; comburen-
do toto simul dicitur. & scribitur cum as-
piratione. Sed hebraice ab ascendendo
sine aspiratione. Scribitur autem holocau-
tum per s. holocautoma uero sine s non
holocauftoma ad hebræos x.

חַוֵּתְךָ thau ethan futuri secunde
personę uel posset esse thau tertię personę
fœminini generis & suppositium חַוֵּתְךָ
eiusdem generis ac si esset sensus holocau-
stum non placebit.

וּבְחֵי אֱלֹהִים sacrificia dei. Est enim
וּבְחֵי pluralis numeri & in statu regiminis
cum post se regat elohim Iccirco non ter-
minatur in im, sed in e, ut in arte iudicē
torum meorum. 57.

נִשְׁבְּרָה fracta. nun signum passiuī. he
finalis declinatio fœminina. Est autem
nomen potius q̄ uerbum, quia habet ac-
centum in ultima, sed in psalmo xxxiiii,
unum ex his non conteretur. pro fractū
est, grammatici hebræi dicant esse uerbū
passiuum

deprehendis errorem legentium qui fer/
me communis apud nos est cum decantat
versum eum hoc modo, quam si uolu/
isses sacrificium dedissem, ubi distinctio/
nem & pausam fatiunt, & secundo incho/
ant sensum alterum canentes sic. Vtiq;
holocaustis non delectaberis, Cum tantu
particula utiq; debet uerbo coherere præ/
cedenti, ut sit sensus dedissem utiq; si saltē
septuaginta uolumus ut conamur imitari,
id est potui dare sicut Virgi. in iiii. Huic
uni forsā potui succumbere culpe. i. suc/
cumberem Sed hebraica ueritas aliter le/
git & certe sic. Quia non cupies sacrifici/
um, & dabo uel daturus sum i. potero da
re scilicet non occisione uitulorum, quam
recusas sed gemitu & corde cōtrito, quod
elegisti, quare sequitur.

חלוי holocaustum, 391. alludit græ/
cum hebraico quo ad uocem, non au/
tem quo ad significandi proprietatem.
Nam

lis cata paratogen abundat. Daggēs punctus in uentre thau ostendit aliquam literam ante se deficere. Et si quæras ex tribus capitalibus defectiuis, inuenies nun 342. Septuaginta uero interpretes græce transtulerunt in præterito perfecto indicatiui quem ἄριστον nominant sic ἔδωκα ἄν. Priscianus autem grammaticus in libro .18. de constructione uerbi subiunctiui tractans quomodo græci particulam ἄν uerbis indicatiui optatiui & coniunctiui modi applicent, sic ait ἄν quoq; græca coniunctio quoties apud græcos ponitur, possibilitatem significat & infra. Sic ergo quod illi solent per indicatiuum & per optatiuum facere, addentes ἄν coniunctionem græcā nos subiunctiuis per se positis solemus demonstrare, Cæsariensis hæc, quapropter perquam literate interpret latinus quis / quis fuerit præteritum indicatiui græcum uertit in præteritum subiunctiui adiuncta particula utiq; , quā loco ἄν posuit, ex quo deprehendit

han futuri, iod epenthesis designat tertiam
coniugationem. Dagges in uentre gimel
ostendit esse defectum alicuius literę ante
se, et tu quære inter tres literas principij de
fectiuas, i. l. n. et reperies in nun נון 04

נחמתי laudem tuam, thau primum
heemanthi nomen uerbale designat, & po
nitur dagges in lamed quia in eius primiti
uo ea litera duplicatur. thau finale ex he
commutato propter affixum caph 139.

צופים cupies, thau ethan futuri vau
epenthesis consueta eiusdem ut, 586. in par
ua charta reliquum 187. ubi nostro dictio
nario adde hoc significatum. Et ponitur
patha sub prima quia litera prima substan
tialis ipsius uerbi est uocalis.

נתינתן sacrificium, nomen 146. נתנתן
& dabo. vau coniunctio sed in hac for
ma non transmutat tempus in præteritum
quia non punctatur per patha, sed per se
ua, iuxta canonem rudimentorum meo
rum, 620. aleph est ex ethan futuri, he fina
lis

יִצְרָתִי iusticiam tuam, caph affixum
iod uacat thau ex he terminali nominis
foeminini, Et cum צְרָקָה punctetur in prin
cipio, nihilominus יִצְרָתִי punctatur per
N hirek. Canon. Quorum nominum pri
ma pronunciatur per seua, media & ulti
ma per camez, ea in regimine aut cum
affixis notant primam per hirek, ut Ezech
elis xviii חֲצִיקָה צְרָקָה iustitia iusti. Et
prouerbio. x. בְּרַב־תְּהִלָּתִי בְּרַב־תְּהִלָּתִי benedictio do
mini.

דְּוָנִי domine, nomem tetragrammae
ton sed non ineffabile.

שִׁפְתַי labia mea, iod affixum &
cum præcedente patha causat diphthon,
gum ai, quare nomen ipsum fit numeri
pluralis, quod sine iod & patha esset nu
meri singularis thau uersum ex he propter
affixum, 529.

תִּפְתָּח apperies, thau ethan futuri, reli
quum. 442.

יָגִיד fatiet iudicare siue referre, iod et
han

אלמר est enim secundae coniugationis
sicut אבקר .593.

בישעים scelestos siue sceleratos, nomē
uerbale seu participium a uerbo praesentis
temporis primae coniugationis quod ui/
de, 440. ubi uelim addas q̄ inde scelus &
scelera deriuantur, Amos. i. super tribus
sceleribus.

הצלני fac euadere me, he & iod signifi-
cant tertiam coniugationem, patha impe/
ratiuum, & dagges in uentre zade signi-
ficat defectum alicuius literae praecedentis
quære igitur inter literas defectiuas prin-
cipij quæ sunt iod lamad nun, & inueni-
es in nostro dictionario .333. מצלני
penix loco affixi iod.

מגמית ab ultimo supplicio, mem arti-
culus est ablatiui. Et sanguines publici
iudicii poenam significat. 128.

לשונתי lingua mea, iod affixum, reli-
quū nomen, 272.

לשונתי

caſſ affixum, reliquum 429.

קדשן ſanctum tuum caph affixum, reliquum, 463.

12 חשיבה fac reuertere, he in principio cū iod in media designat tertiam coniugationē, Et he finale est paragoge, quoniā abūdat, & hoc denotat accentus in penultima dixi au em superius q̄ imperatiuus sepe assumit sibi he in fine. Prima uero coniugatio habet uau in medio. 510.

נריבה principalis. Nominatiuus est constructus cum ניה ſceminini generis licet apud nos neceſſario transferatur in masculino ſpiritus principalis ſecundū rabī Salomonem ſpiritus dominationis & potestatis. תסמכני innitetur mihi, thau ethan futuri tertie perſone ſceminini generis ni appendix ſolita, reliquum 358.

13 תלמרה docebo, aleph ethan futuri he paragoge abundans, reliquum 270. Si namq; he abijciatur ut debet conuertetur ſeua in zere.

תלמר

accidentalem, reliquum quere. 358.

בְּיָרִי facies tuas. caph affixum, iod pluralis terminatio notata per zere in statu regimini, aliter in im desineret, ut supra.

בְּרָא crea, imperatiui modi quod coniugatur sicut בְּרָא. 53. significationem eius uide in dictionario meo. 90.

רְנָוָה renoua. 154. & est imparatiuus secundę coniugationis daggestate, uide in arte. 563.

בְּקִרְבִי in medio mei, beth præpositio, iod affixum, reliquum. 476.

בְּיָרִי facies me pronci, thau ethan futuri, ni appendix consueta, epenthesis iod significat hoc uerbum esse tertię coniugationis, quare coniugatur sicut בְּקִרְבִי 594 reliquum quod post thau. iod & ni restat, quere in dictionario. 521.

מִלְפָּנֶיךָ a faciebus tuis, & ita secundum proprietatem grammaticam, vox enim pluralis est, quamuis significatum sit singulare, mem. a præpositio, lamed articulus

H 5

caf

generis & numeri, uerum etiam tertiam
personam pluralis numeri foeminini gene-
ris quæ terminatur in na Est ergo na ap-
pendix foeminini generis secundæ & ter-
tiæ personæ. 539. in parua charta. reliquū
est defectiuum, syncopatur enim uau, &
perfectum eius est גיל quod u de in rudi-
mentis. 102.

עצמה ossa. oth terminatio pluralis
foemininorum. reliquum. 402.

רביה contriuiisti, & accipit iod in me-
dio ad ostendendum q̄ primitiuum eius
terminatur in he, quæ litera tali modo cō-
uertitur in iod ut supra frequenter mon-
stratur, Et deficit hic relatiuum quæ, ut
sit sensus ossa quæ contriuiisti.

ח . הטהר fac abscondere, imperatiuus tertie
coniugationis quod he indieat & recipit
zere in fine in numero singulari generis
masculini, & in numero plurali generis foe-
minini in penultima. In aliis autem hirek
597. Deponz igitur he primam literam
acci/

meo transiui iordanem, i. baculo meo, sic
expiabis me, sic in hyssopo. i. hyssopo.

וְאֶתְּוֹ & mundus ero, vau coniuncti
o aleph ethan futuri, reliquum 202. Acti
uæ uocis absolutū, nam teth caret dagges

וְאֶתְּוֹ & supra niuem uel sic. Et su
pra q̄ nix, vau coniunctio mem signifi
cat super & supra q̄ & plus quam, facitq̄
comparationis eminentiam, & deficit nū
uide in rudimentis, 284. reliquum 520.

וְאֶתְּוֹ albesiam, aleph ethan futuri iod
signum tertie coniugationis, reliquum
202. in fatie non quotata וְאֶתְּוֹ fati
es audire me. thau ethan futuri iod epen
thesis est tertia coniugatio quæ designat
fatio facere, ni appendix, nam affixum
iod cum significat pronomē primitiuum
primæ personæ, reliquum 254. וְאֶתְּוֹ gau
dium 531. וְאֶתְּוֹ laticia, he terminatio no
minis foeminini, reliquum 523.

וְאֶתְּוֹ exultabūt, thau ethan futuri nō
solum significat secundā personā utriusq̄

H 4

generis

בְּסוּדוֹת in absconditis, beth præposi-
tio, oth terminatio foeminina pluralis nu-
meri, reliquum 207,

וּבְסֻתָּם & in obturato, vau coniunctio
beth præpositio, reliquum, 368. Et kibuz
supplet literam vau, ut significet a uerbo
præsens temporis actiue uocis passiuæ
significationis esse deriuatum.

הַבְּמָה sapientiam, he finalis terminatio
declinationis foeminine. תִּירְעִי facies
scire me, thau secundæ personæ ethan fu-
turi, vau signū quod primitiuū eius inci-
pita iod, quod in coniugando uertitur in
vau iod epenthesi significat tertiā coniu-
gationem, Ni appendix est affixū iod me-
diante nun litera, reliquū יָרַע quære. 210.

אֶרְפָּא expiabis me, thau ethan futuri
ni appendix affixi, reliquum. 169.

הַשִּׁפְסוֹפִים hyssopus, 44. & additur ei præ-
positio beth, quæ aliquando non tantum
ablatiuum, sed etiam quādoq; septimum
caum significat ut gene, xxxii. In baculo

meo

agit qui oritur neq; patitur, non enim ali,
quod commemoratur agens, unde ortus
in illum transeat, sic cum dico dominor id
est sum dominus absolute ac quali substā
tiuē nulla persona demonstrata, quę me
dominum fatiat, ita hic conceptus sum.

יְהוָה conceptit me, ni affixum &
thau ex he uerbi fœminini generis com,
mutatum, propter affixum, reliquum ui
de. 213.

אִמִּי mater mea, iod affixum, reliquū
uide. 57. Canon, Omne nomen monosyl
labum per zere punctatum mutat tam in
plurali q̄; in regimine affixorum zere in
hirek cum puncto dagges in ultima litera
primitiui ut אִמִּי לֵב לְבִי אִם אִמִּי Scribit autē
rabi Salamon q̄; hic locus est multę quę
stionis et disputationis, et Sanctus Hiero
nymus ait q̄; sit obscurus locus & altius
retractandus.

אִמִּי uerbum. 58. אִתְּךָ di' existi
187. thau secunda præteriti

H 3 אִתְּךָ

חַוּיָּהּ mundabís, thau ethan futuri reli-
quum, 159. & habet caph dagges in uen-
tre propter defectum alterius caph.

בְּשֹׁפֵט in iudicando te, beth litera
bachlem caph affixum, reliquum infiniti,
tus siue gerundium coniugationis qua-
dratae, ut in arte nostra, 596.

¶ In eccl. 14². & 617. enim abundat obe-
lisco eliminandum.

חִלְלֵתִי conceptus sum seu formatus
sum, & quis sit de coniugatione quadrata
quia vau iudicatur substantialis litera,
tamen sumit naturam & conditionem
significationis de חִלְלֵתִי quasi dicitur con-
ceptus absoluta in transitione & substanti-
ua neutralitate non commemorando per-
sonam, quæ concepit nec intendendo con-
ceptionem in aliud aliquid præter loquen-
tem pertransire. Eiuscemodi uerbum ap-
pellauit in arte nostra, 593. passiuæ uocis
deponentale cuius agens non exprimitur
ut apud latinus est orior nascor Nec enim
agit

liquum. 446. בְּרַבְרָא in uerbo tuo, beth
praepositio caph affixum, & רַבְרָא est no-
men singularis numeri generis mascu-
lini. 552. simile illi quod graeci uocant
Et nisi S. Paulus ad Romanos. iiii. expo-
neret sicut iustificeris in sermonibus tuis,
ego sequerer proprietatem linguae dicens
Iccirco iustificabis in uerbo tuo, ita sane
quod dauid prauidisse mihi uideretur
quod S. Paulus scribit .i. Corinthio-
rum. vi. Iustificati estis in nomine domi-
ni nostri Iesu Christi scilicet qui aspersus
erat sanguine & uocabatur nomen eius
uerbum dei. Apocalypcos. xix. Atta-
men consolatur me Sanctus Hierony-
mus scribens in epistolam ad ephesios
capite. v his uerbis. Quod frequenter
annotauimus apostolos & euangelistas
non uident uerbis usos esse in testamenti
ueteris exemplis, quibus in propriis no-
minibus continentur, hoc & hic proba-
mus, haec ille.

H 2

תּוֹבָה

מַחֲרִי מunda me, ni appendix ut su /
pra reliquum .2 c2 . Canon . Imperatiuus
si affixum suum terminet in nu uel ni pun
ctatur penultima per zere, ut hic & pau /
lo superius.

אֶתֶּן annoscam, aleph futurum ethan 3
defectiuum, eius coniugationem inuenies
in arte nostra, 690. תָּמִיד perpetuo epen
thesis iod. 540. לְבַדְּךָ soli tibi, lamed ar
ticulus dagges in uentre daleth, indicat 4
defectum alterius daleth & caph est affix
um, ergo perfectum eius inuenies .74.

חָטָאתי peccauit, terminatio thi signifi
cat primam singularem praeteriti tempo
ris, reliquū .16. Sed quomodo differt hoc
ab isto praecedente, quod significat pecca
tum meum . hoc est quomodo cognosci
tur iod affixum & iod litera terminalis
uerbi praeteriti. At certe pro sodia demon
strat, nam iod affixum simplex accipit
notam accentus siue quantitatis, sed iod
signum inflexionis habet accentum seu
H quantita /

docent, in quibus iucundum est uitam
agere philosophicam.

וְחַמִּיץ commiserationum tuarum
siue clementiæ tuæ caph affixum, iod
pluralis numerus per zere uel segol in
subdistingtione pronunctiatus, in sta /
tu regiminis, aliter enim in im desine /
ret.

מִהָּ dele, imperatiuus eorum quæ
in he aspirationem terminantur, pro /
nuntiant primam per seua et ultimam
per zere. ^{וְהָיָה עִלָּה} בְּנֵה גְלֵהּ 604. ^{וְהָיָה עִלָּה} /
dicum primo ascende mecum.

מְרַבֵּחַ multum, he primum heeman /
thi & he ultimum abundat hic, nam
sic in scholiis & annotacionibus signa
tum inuenio, reliquum 482.

בְּבִסִּי l'aua me, ni appendix pro
nominis primæ personæ, reliquum est
uerbum. 234. secundæ coniugationis
imperatiui modi בְּבִסִּי sicut בְּקִר 593.

טַהֲרִי

sed Bathſaba ſecundo Reg. xi. Nunci
atumq; eſt ei q̄ ipſa eſſet Berſabea, ubi
ueritas hebraica ſic legit. Et miſit Da/
uid & quaſiuit mulieri & dixit. Num
hęc bathſaba filia Eliam uxor Vriæ
Hethei, non Berſabee ſed bathſchaba.
אלהים deus ſecundum grammaticam
pluralis n̄meri, cuius ſingularē eſt
אלה Et in ſtatu regiminis אלהי Signi
ficat autem ſub uoce plurali ſingularē
& ſimpliciſſimum deum optimum
maximum Iosue ultimo ביה אלהים
קדושים הוא quia dii ſancti eſt, quod ibi
nos legimus deus enim ſanctus eſt. Et
ſcribit rabi Moyſes Gerundenſis in
ſuo pentateucho gene. i. quod ideo ſic
dominus omnium uirum poteſtatum
& uirtutum quaſi אלה fortis הם eo/
rum id eſt uigor robur & fortitudo
omnium, multa exiſtentium mi/
rabilia de hoc nomine cabaliſtæ
docent

lem gerundii, 589, in charta maiore, &
ideo scribitur integre per vau

בָּוִיָּא propheta scilicet venturorum,
בָּוִיָּא secundum q̄ caph similitudi-
nis ut supra reliquum. 70.

בָּוִיָּא uenit, uerbum defectiuum in
medio, nam perfectum eius est בָּוִיָּא &
conjugatur sic בָּוִיָּא בָּוִיָּא In præsenti
בָּוִיָּא בָּוִיָּא In futuro ethan
בָּוִיָּא Imperatiuo בָּוִיָּא
בָּוִיָּא Infinitiuo בָּוִיָּא Tertię coniu-
gationis præteritū תְּבוּאוֹת תְּבוּאוֹת
תְּבוּאוֹת תְּבוּאוֹת תְּבוּאוֹת תְּבוּאוֹת
תְּבוּאוֹת תְּבוּאוֹת תְּבוּאוֹת תְּבוּאוֹת
תְּבוּאוֹת Præsens תְּבוּאוֹת תְּבוּאוֹת
תְּבוּאוֹת Imperatiuus תְּבוּאוֹת תְּבוּאוֹת
תְּבוּאוֹת Futurum תְּבוּאוֹת תְּבוּאוֹת
תְּבוּאוֹת Infinitiuus תְּבוּאוֹת תְּבוּאוֹת
בָּוִיָּא filia, de quo uide שבוע. 86. iura/
mentū. 506. ex quibus duabus dictioni-
b. uxor Vrię sortita est nomē nō Ber-
sabea ut cōmuniter erramus legendo
sed

חַשְׁתִּי festina 18 Et nota q̄ impera²²
tius cata paragogen assumit quan-
doq̄ he in fine immo sepenumero.

לְעֹזְרֵי ad adiutorium mei, lamed
articulus significans ad. 575. iod finale
affixum thau pro he finali commuta-
tum in statu regiminis & affixi, reli-
quum. 384.

חַשְׁתִּי salutis meæ, thau heeman-
thi ponitur pro iod, uel potius per a/
pheresin aufertur iod dicitur enim &
חַשְׁתִּי & חַשְׁתִּי & mutatur he in thau
more solito propter affixum iod, 1111

Psalmus secundum iudaicam sup⁵¹
putationem quinquagesimus primus
secundum nos uero quinquagesimus,
Illi enim psalmum nonum in duos di-
uidunt, & decimus apud eos incipit
ut quid domine recessisti, Titulus ad
inuitatorium, Carmen ipsius David,
בְּבֹאֵי in ueniendo beth litera bach /
lem

deponit mem & punctatur in ultima
per zere ut hic retribuentes malum.

רעה malum. 487. & he litera eata pa
ragogen sepe etiam masculinis nomi
nibus additur non solum fœmininis,
ut in nomine חרס quod nota dili gen
ter.

ישטנוני detrahent mihi. Ni appen
dix finalis pronomen primę personę
significat ut sic נני pro לי iod capitale est
ethan futurum vau pluralem numerũ
tertię personę indicat, reliquum. 516

ררוני prosequendo me, iod finale
affixum pronominis ego. epenthesis
vau indicat infinitiuum seu gerundiũ
Et non legitur sed scribitur in memo
riam ipsius modi, aliqui libri penitus
non habent vau sed subintelligendum
reliquum. 485

ר / חרס elonges, thau ethan futuri re
liquum. 490

חושת

tur **מֵאַרְיֹה גְבֵר** id est supra leones
p̄ualuerunt, licet quidam impressi li/
bri habeant **גְבֵר** sed antiqua & emen/
data uolumina tenent rectius **גְבֵר** si/
cut hic **עֲצֵמֵי** & cætera,

רַב excreuerunt abundauerunt
multiplicati sunt absolute, **וַא** finale
pluralis numeri tertię personæ signum
& dagges notat defectum alterius
beth siue he finalis. 482.

שׂוֹנְאֵי odientes me. Ai terminatio
diphthongi propter iod affixum nomē
demonstrat pluralis numeri ut supra,
reliquum. 525.

שֹׂקֵר inique, aduerbium uerbale. 522
מִשְׁלֵמֵי retribuentes participium
presentis temporis secundæ coniugati/
onis quod mem capitale indicat, &
pluraliter in statu absoluto termina/
tur **תַּ** im, & **יַ** in statu regiminis
deponit

punctatur contra regulam per zere si/
cut alias שבעה גברא reliquum . 402 .
Et illic in rudimentis nostris emendare
debes numerum Gene. allegatum vi.
pro xxvi. Quare autē in tertia pluralis
numeri persona pronuntiatur hic pe/
nultima per zere, et nō per camez sicut
alias fieri solet in distinctione dicit ra
bi Moyses Zeiag in libro intellectus
boni q̄ illud fiat ornatus causa, Sed
rabi David kimhi in libro uniuersaliū
grammaticæ in capitulo nominum di
cit q̄ camez magnum sæpe mutatur
in camez paruum, quod est zere . Et in
forma uerborum leui dicit sicut tertia
persona singularis quanq̄ terminatur
in camez paruum id est zere ita tertia
pluralis quandoq̄ pronūciatur in pe/
nultima etiam sic per camez paruum id
est per zere, ut secundo Reg . i. ubi
nos legimus leonibus fortiores poni/
tur

deprehendimus, nam non trisyllabic^e
hic sed tantum disyllabice profertur.

הגדילו magnificati sunt, ad quod
alludit etiam S. Hierony. in hebraica
ueritate he designat tertiam coniugati-
onem cum epenthesi iod, ut in arte
nostra, 594. vau tertiam pluralem, reli-
quum. 99,

פצע fractura, 452.

נבין paratus nun est nota heemanthi
a uerbo. 237. פאס faciam explanari,
aleph futurum ethan epenthesi iod ter-
tia est coniugatio, dagges in uentre
gimel notat defectum literæ capitalis
quæramus inter tres superius enume-
ratis, & occuret nobis nun. quod
querere in dictionario. 304.

פאס sollicitus ero, aleph ethan.

חיים uiuentes. 69.

עצמו præualuerunt, vau plurale
præteriti tertiæ personæ. Et media

G 5

puncta

uthic, & quando ꝑ per patha, prouer.
xxvij טו בתי תורה melior est correctio
manifesta. Et per zere Osee quinto
ביום תורה .i. in die correptionis Et
per seua Ezechie. xxv. בתורה תורה
quod nos legimus arguens in furore
sed uerius legi debet in redargutioni /
bus furoris.

15
תה expectaui, he designat terti
ā coniugationē vau mutātū ex iod sig
nificat coniugationē defectiuorū, ter
minatio thi singularē primā personam
preteriti, reliquum in suo integro תה.
ישמחו letabuntur. iod ethan vau
plurale, reliquum. 523.

במוט in nutando. beth litera bach
lem. 539. reliquum cataapocopen ui,
de. 282. רגלי pedem meum. 484. Et
in bibliis emendatis ponitur in singula
ri numero, licet nos legamus plurali /
ter, quod ut supra uidistis solis punctis
deprehen

פיו os eius, vau est affixum, iod
propter statum regiminis ex he litera
substantiali commutatur. Et hoc est
speciale in isto nomine, de quo uide in
dictionario meo fa. 49.

וואתי & fui vau prepositio mutans
futurum in praeteritum Et al. ph litera
ethan futuri temporis, reliquum est de
fectiuum in fine, caret enim he litera cu
ius primitiuum est תיה quod in futu /
ro habet תיה id est ero. Et in defecti /
uis coniugatur תהי תהי תהי

תהי תהי תהי redargutiones, thau heemā
thi quod designat nomen uerbale, &
vau indicat illud uerbum a iod incipe /
re, quod in deriuatis more solito muta
tur in vau, ut in arte nostra. 601. termi /
natio oth est foeminina pluralis, ergo
quaere תה in dictionario meo. 24.
format autē hoc nomē a tertia cōiuga
tione deponentiali et inuenit caph p ca
mez C 4 ut hic

מִרְמוֹה dolos quasi hominem iaculantes, mem heemanthi oth terminatio fœminina pluralis numeri loco he singulari quod reliquum quere. 422. ubi uelim addas sic רָמָה proiecit iaculauit Exodi xv. equum & ascensorem proiecit in mare, a quo fit denominatiuum מִרְמָה sicut alias ab aliis uerbis מִשָּׁבֵן מִשָּׁפֵט . i. tabernaculum iudicium.

יִהְיֶה, different uel dissertabunt a uerbo יִהְיֶה quod in futuro habet יִהְיֶה יִהְיֶה יִהְיֶה differam differet different. Nisi enim prima litera substantialis esset uocalis non haberet in sequentibus primam personam futuri segol sed hirek.

13 אֵלִים mutus. -6, יִפְתָּח aperiet, iod ethan, Et sic deest relatiuum qui ut alias sæpe, uel iod est heemanthi faciens nomen uerbale aperiens ut habet nostra translatio.

פִּיר

est terminatio pluralis numeri in statu
regiminis, ut sepe ostendi, reliquum in
dictionario facie. 99.

וְרִשִׁי petentes, vau praesentis tem
poris. 538. & iod siue mem p'uralis nu
meri in statu absoluto desinet in im.
וְרֵעִי malum meum, iod affixum &
thau pro he more solito sequente affix
o uel eo quod regitur, & scribitur per
camez loco vau. 487.

וְרִבְרִי locuti sunt, secundae coniugati
onis uerbum non habens primam, &
ergo in significatione primae coniugati
onis accipitur.

וְרֵי preuersitates. 137. vau quasi
duplex consona, ideo punctatur in u. n
tre puncto duplicante seu fortificante,
tanq̄ sit prima syllaba haf per v digam
ma æolicum, & secunda toth. & in lo
co est colonid est distinctio athnahta
suspendens sententiam.

G 3

וְרֵי

Stem
gim
ction
poris
meri
n
pau
cul
ganc
n
ois
ago
ois
duple
re p
tanc
ma
co
sup

cum vau scribi solet, sed mutat hie pri/
mam in seua, Canon, Nomina per vau
cum holem desinentia mutant camez
prime syllabe in seua ta in plurali q̄ in
affixis q̄ foeminino suo, significationē
uocabuli uide in dictionario meo 47.

קרוך longo, nomen unde uenit ad/
uerbium .490. super quo licebit uti pre
cedente quocq; regula.

12 קשקשה tendiculauerunt si liceret di
cere, uel offendiculauerunt, sed rectius
dicemus offendicula posuerunt, & hoc
facit prothesis coniunctionis vau, quæ
mutat futurum in preteritum. Nam
iod est litera ethan temporis futuri, &
vau finalis numerum pluralem desig
nat, reliquum uide .335.

קשקשה fientes quærere, mem. sig,
num præsentis temporis secundæ con/
iugationis unde participium deriuat,
iod finale pronuntiatum per zere
est

להשתמש בו עבר במקום עתיד שהם
אותיות א י ת ן וזה כנבואות ברוב כי
הדבר ברוב כמו אם עבר כי כבר נגזר
ועתיד במקום עבר ועבר ועתיד
במקום כינוני :

Quod & latini sunt imitati, Vir. ii.
ænei. Incipiam facti bello fatiscq; repul
si. Ductores danaum tot iam labenti /
bus annis, Instar montis equum diuina
palladis arte, ædificant, id est lapsis an
nis ædificarunt Et in vi. Tu Marcellus
eris id est, fuisti, iam enim mortuus erat
Sic Priscianus in xvii. Diuersa tempo
ra cōstruunt. Ter. in Phormio ne, cur
nō inquā Phormio uides, inquā pro in
qui קרִיבִי propinqui me i, affix
um iod cum diphthongo præcedente
patha, pluralem nominis ostendit ut
supra, reliquitum est nomen per v au
terminatum, cuius prima per ca /
mez & secunda per holem e' am vau
G 3 scribi

meri cum iod affixo per diæresim diph
thongi ai,

יָעִי plagæ meę, iod affixum prop
terea mutatur segol in hirek in statu
affixorum, quod nota ut יָשַׁע וְיָשַׁע
psalmo xxvii. Salus mea וְיָשַׁע וְיָשַׁע
Ezechielis iii. conuersus ab impietate
sua, & infra eodem, conuersus iustus a
iustitia sua, uidelicet אָרָק וְאָרָק & hoc
utere pro canone.

יַעֲמֹר stabunt, iod ethan tertiã fu
turi uau pluralis numerus, reliquum.
395. Quod uero S. Hieronymus in he
braica ueritate hoc uerbū in præterito
transtulit, non est ignorantia gramma
ticę sed consuetudo prophetarum, ubi
sepe capitur futurum pro præterito &
econuerso, Quare doctrinam rabi Da
uid kimhi adscripsi ex libro uniuersali/
um grammaticę suę his uerbis

וְהָרַע בִּי מִנְחָג הָעֲבָרִים בְּלִשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ
לְהַשְׁתַּמֵּשׁ

tum, uide de hoc in arte nostra. 528
circa principium.

סַחֲרָה girauit, syllaba finali geminata 10
ta. 353. rabi Salomon hic adducit pari-
ter quattuor uerba geminata.

עֲבֹנִי reliquit me, Appendix ni
consueta, reliquum. 383.

כְּחִי uirtus mea, iod affixum & pun-
ctus holem per syncopen uau.

אֹרֶךְ lumen vel lux 42.

אִתִּי mecum. 72.

אֵיחָבַי dilectores mei, pluralis nu- 11
meri, quia ultima per patha uel camez
profertur iuncto hirek, quod seruabis
tenaci memoria, ne idem tibi cum fasti-
dio sæpius dicendum sit.

Sic enim iod est apendix & uau epen-
thesis litera uerbi presentis, unde parti-
cipium siue nomen deriuatur, reli-
quum. 38.

אֲרֵצִי amici mei, similiter pluralis nu-
meri

G

meri

9
וְאֵת אַנְתֶּךָ ante te præpositio cum articulo
hoc est pronomine postpositiuo . 916
significat enim e regione tui. 304.

וְאֵת אֲנִי de yderium meum, thau in
principio est litera heemanthi significa
ua nominis uerbalis & iod finale affix
um & thau propter affixum ex he
commutatum .uide in dictionario 40
וְאֵת אֲנִי suspiratio mea . iod finale
affixum & thau commutatum ex he
more solito.

וְאֵת אֲנִי a te per epenthesein alterius
mem siue per mem duplicatum quod
ualde commenda memoriae .

וְאֵת אֲנִי abscondita est , nun passi/
uum, he finale significat tertiam singu/
larem foeminini generis præteriti tem
poris. reliquum. 38 . Accentus hic ac/
cutus maarich in penultima, quia uer
bum est & non nomen ut dicitur in/
fra in psalmo miserere, ubi cor contri/
tum

נחמתי debilitatus sum. Nun pro-
thesis indicat passiuum, & terminatio
thi primam singularis præteriti. Reli-
quum. 419. cui loco addas hanc meam
translationem, quæ cum s Rabi Salo-
mon exposuerit mutatus sum.

נחמתי suppressus sum, nun litera 8
passiui terminatio thi persona prima sin-
gularis numeri præteriti temporis, reli-
quum. 125. Et in aliquibus impressis
ponitur aleph litera substantialis primi-
tium, in alijs autem iod loco aleph. In-
star eorum quæ in he terminantur, &
pronunciatur media per zere sicut in
arte. 603.

נחמתי fremitus. Nun heemanthi
significans nomen verbale, thæ ex he
finali commutatum est propter statum
regiminis iuxta regulam in arte nostra
582. sic inuenies נחמתי in dictionario
meo. 141.

נחמתי

cunq; conjugationis aut forme accen-
tum habent penultima. Excipiuntur
quandoq; a canone cum vau signum fu-
turi temporis præcedit, tunc enim pluri-
ma eiusmodi recipiunt accentum in fine.

Sed hæc ad proſodiam pertinent, de
qua intendimus Deo adiuuante po-
ſtea ſingulari volumine ſtudioſis per-
ſcribere, ſi prius rudimenta noſtra dili-
genter nocturna diurnaq; manu verſa
uerint. **בְּסֵלֵי** iſteſtina mei, iſt finale
affixū primæ perſonæ ſingularis nume-
ri, ſed per patha præcedens ſignificatur
nominis numerus pluralis. vt in arte
grammatica. 581. Rabi Salomon ex-
ponit cogitationes.

בְּמִלָּה plene fuerunt. Eſt enim quan-
doq; abſolutum quandoq; tranſiti-
uum. 285. **לְקֵלָה** leuipenſione, No-
men verbale quod nun heemanthi ſig-
nificat nam primitiuum eius eſt **לְקָלָה**
vnde venit **לְקָלָה** id eſt leue. **בְּמִלָּה**

mæ coniugationis, quod uide in rudi/
mentis libro tertio facie 587. thi uero de
signat primam præteriti Reliquum
scribitur per de fectum alterius heh
syncopati .514. Inter hæc autem duo
uerba deficit quoq; coniunctio copula
tiua, sicut supra pariter ostendi Exodi
decimo quinto dixit inimicos perse/
quar comprehendam, diuidam spolia
Rhetores articulū uocant. Cicero ad
Herennium acrimonia, uoce, uultu per
terruiſti. מִסֵּר עַד וְעַד usq; ualde .373 & 275
וְעַד denigratus 463 et est nomē a uerbo
deriuatum presentis temporis ut in ar
te 588 . הִלְכֵתִי factus sum ambulare, se/
cundę, coniugationis dageſtate, & ideo
prima litera he pronunciatu per hi/
rek & lamed per dagges Accentus in
penultima acutus qui dicitur maarich.
Canon. Prima & secunda persona præ
sentis temporis singularis numeri cuius
cumq;

ram, & nostra translatio habet a facie,
429. ubi tu uelim addas etiam hanc he
bræorum expositionem.

אִלְלִי Stulticiam meam, iod finale
affixum, thau terminatio fœminini ge
neris, & reliquum uide .41.

עָוִיתִי Curuatus sum seu contra /
ctus sum, nun litera passiuæ iod finalis
cum thau terminatio præteriti tempo
ris singularis numeri primæ personæ.
Et iod epenthesis significat uerbum ip
sum primitiuum tertie personæ in he
terminari. 382. eiuscemodi enim sunt
quæ solēt he in iod mutare cōiugādo
sicut עָשִׂיתָ עָשִׂיתָ עָשִׂיתָ ut in rudimē
tis 585. Et similiter גָּלִיתָ גָּלִיתָ גָּלִיתָ ita
etiam in passiuo גָּלִיתָ גָּלִיתָ גָּלִיתָ
604. Et quia in præsentī litera capitalis
est uocalis, ideo in passiuo nun puncta
tur per patha. שָׁחִיתִי inclinavi, uau
cum holem est tertia terminatio pri
mæ

יבבדו. יבבדו. יבבדו. graue. 23. יבבדו. grauescent iod
tertiam futuri, vau finale tertiam plu/
ralis notat במוני plus me vel super
quam ego, per defectum יוהר. 573. ce
הבאישו. 5
Graueolere facti sunt, prothesis he ter/
tiam coniugationem cum epenthesi
iod designat, & vau pluralem nume/
rum, reliquum, 73.

במקו. tabefacti sunt, nun signum passi
uum dages in qui nota defectus alterius
quæ primitiuum enim eius est במקו 203.

הבורתי. tumores mei, thau holem
precedente loco vau quod deficit hic
per syncopen designat uumerum plu/
ralem foeminini generis, & iod affix/
um patha precedente designat prono/
men prime persone deriuatiuum siue
possessiuum plurale, oritur autem a
verbo הבר vide 192.

במפני. propter, quod supra transfuli co
iam

וְנִסְפָּר לֵא & narrauimus ei, translatio
nostra habet cui narrantes somnia.

3
2
בְּבֶשֶׂרִי . 298. integrum facie .
in carne mea, beth præpositio, iod affixum
reliquum. 93.

לְפָנַי , Coram seu a facie sicut .
616. mem præpositio, reliquum quere
in dictionario nostro . 426.

וְעַמִּי indignatione tua uel ira tua, caph
affixum reliquū. 54. A verbo irascor,
Malachię . i. populus cui iratus est Do
minus . Et Zacharię . i. quibus iratus
es istis septuaginta annis . שְׁלוֹמִים pax .
521. עֲבָרוּ supergressę sunt, transue/
runt, præterierunt. 371.

4
וְאֵשׁי caput me
um . 48. iod finale affixum ,
בְּמִשָּׁא sicut onus, caph similitudinis, reliquum
nomen defectiuum a נִשָּׂא unde dages
ponitur in ventre schin ad denotan/
dum nun hic deficere, quasi מִנִּשָּׂא
mem enim beemanthi est, vt in arte

בְּבֶר

factum eius per duo zade.

נחמה infixę sunt, rabi Salamon ex
exponit tenſę sunt uerbum paſſiuum
& legitur per defectum alterius nun,
primitiuum enim eius actiuum incipit
a litera nun ut. 319 Et ideo paſſiuum
eius pronunciat primam perhirek &
media nō dagęſſat q̄tūmuis unū nun
deficiat, quia litera media eſt uocalis.

כי in me, beth præpoſitio .73. iod
affixum,

והנהת & in ſiſtiſti ſeu depreſſiſti,
thau ethan futuri temporis ſed uau præ
poſitū conuertit illud in tempus præ
teritū ut in arte. 619 Et dagges in thau
ponitur ad ornatum loquendi præcedē
te uau, Canon. Quando uau punctatū
per pathapræcedit thau uel nun facit
eam literam duriter pronunciarī & per
dagges notari, ut Ruth. ii. וְהִלַּקְטָה
בְּשָׂרָה collegitq; in agro. Et Gene. xli

F 5

וְנִסְפָר לוֹ

לב corde, per zere in hoc loco ut in
rudimentis post numerum .26. licet
alias aliter sicut לב עה לב מז שן מן
& sic de aliis. Et eiusmodi nomina in
plurali & affixis punctant primam li/
teram per hirek, & secundam per dag/
ges regulariter.

III

III

Titulus xxxviii. Psalmi

Carmen ipsius David ut supra. לתזכיר
ad faciendum meminisse. lamed articu/
lus siue ad. 575, seu potius litera bach/
lem quæ facit in infinitiuo tertie coniu/
gationis he pronunciari per patha, &
iod per hirek, ut in rudimentis. 595.
בבא beth prepositio caph affixum.
ר ליקuum iracundia, 475. הצייר sagittæ
rue, caph affixum, iod litera pluralis
numeri in statu regiminis sine mem,
r l iouum uide in rudimentis facie. 188.
& d gges in uentre zade, notat dese/
ctum ultimi zade Scribitur enim per
factum

addit im terminationem pluralem, Et
recipit dagges in secunda litera in utro

q; numero אביר בביר אביז אביר

אביר אביר אביר אביר אביר אביר

Quo / rum autem secunda litera est res que

non patitur dagges, ea primam notant

per camez loco patha ut אביר אביר

Hoc obserua pro canone, Pariter fieri

solet in fœminino ut אביר אביר

אביר אביר אביר אביר אביר אביר

Et tripudiate, vau inprinci /

o est coninnctio. In fine autem nota

pluralis numeri. Reliquum uero impe

ratiuus tertie coniugationis אביר אביר

de quo superius audiuisti si,

ut אביר אביר אביר אביר אביר אביר

recta, iod finale notat plura /

lem numerum in statu regiminis ut אביר אביר

Reliquum primitiuum uide in dictio /

nario nostro. 231

F 4

22

han futuri nun epenthesis hiatus uitari
di causa, Vau affixum, Reliquum con
iugationis quadratę uid sti supra.

וְיִשְׂרָאֵל Lætemini vau finale numerū
pluralem significat, Reliquum est pri
mitium, & punctus hirek in prima
significat imperatiuum modum Ca
non. Si media non fuerit litera uocalis
tunc imperatiui prima syllaba in mascu
lino plurali & foeminino singulari pun
ctatur per hirek ut 591.

וְיִשְׂרָאֵל et exultate, imperatiui modi,
vau coniunctio, iod designat teri m
coniugationem, q̄bus hic deficiat he in
principio propter vau capitale. Et vau
finale indicat pluralem numerum Qua
re inuestigandum est inter defectiua in
fine. Et reperitur in grammatica mea
fa. 604.

וְיִשְׂרָאֵל iusti. Nomen pluralis nu
meri & illa forma sine ulla uariatione
addit

regulariter verbum punctatur per duo
camez, nisi fuerit in limite alicuius distin-
ctionis membri uel termini. Mutat au-
tem in plurali primum camez in seua,
vt וְזָרִים וְזָרִים sic etiam וְשָׁעִים in pri-
mo versu psalmi primi.

וְחֹבֶטָה, Et sperans, vau coniu-
ctio copulatiua, he articulus nominati-
ui casus. 574. Reliquum est verbum
vel participium præsentis temporis a
בִּטָּה quod in præsentis habent Ca-
non. Verba primæ coniugationis præ-
sentis temporis si cum vau terminen-
tur in gutturalem literam heth uel ain,
solent primam per holem & mediam
de tribus literis substantialibus per ze-
re & ultimam per patha proferre, ut
יִרְעֶה וְזָרִים שׁוֹמֵעַ יִרְעֶה Et hoc est re-
gulare. Mutant etiam in plurali zere
in seua ut בִּטָּהּ

יִסְבְּבֶנּוּ Circumdabit eum iod et/
han

F 3

rus quamuis non dageffetur scribatur,
q̄ sepe per camez, tamen in plurali &
in affixis habet patha & dages, sicut
alia monoſyllaba, vt תָּמִים עָלִים קָלִים
תָּמִים

מִבְּאֵיכֶם dolores, Mem litera hee-
manthi quæ facit nomen verbale scili-
ceta verbo deriuatum, Iod & mem
sunt terminatio pluralis numeri. Vau
est epenthesis & terminatio singularis
numeri, Reliquæ tres literę sunt sub-
stantiales verbi primitiui quod quære
in dictionario באב.

לְרַשֵׁעַ impio, lamed articulus dati-
uus, 575. Reliquum est nomen adiecti-
uum a verbo deriuatum primitiuo,
quod eisdem literis scribitur, prima
per camez, secunda per patha. 500.
Quod cum inueniatur in ambabus
syllabis punctatum per camez, signum
est q̄ sit nomē & nō uerbū. Non enim
regu,

re sic interpretatur. Qui replet bonis
ornamentum tuum, putans illud esse
quod dicitur Ezechielis xvi וְאֶעֱרָךְ עֲרִי
Et ornavi te ornamento, ubi vau trans
mutat tempus.

לבלום ad constringendum uel co /
artandum, lamed litera una de gerundi
uis bachlem fatie. 589. Vau epenthesi
infinitivi. 591. Reliquum tribus literis
constans uerbum quære in dictiona /
rio nostro. 84.

בל non. 82. קרוב appropinquan
do, rabi Salomon exponit של א יקרוב
id est quod non appropinquabit.

לאל ad te cas finale est affixum &
epenthesi, Reliquum significat prepo
sitionem ad. 616. Quod si cum affixo
iunctum fuerit, scribitur per zere &
tunc semper accipit iod, sicut supra me
moratum est in על

רבים multi 482, cuius singularis nume 10

F 2 rus

לְהַחֲמִיחַ id est metheg est fer-
rum quod faciunt ponere in ore ani-
malis ad inducendum ipsum.

וְרֶסֶן Et capistro vau coniunctio.
Reliquum significat lorum quo ducun-
tur animalia, ut scribit idem magister
Dauid in libro deradicibus,

שְׁמֵי שִׁימִיּוֹן אוֹתוֹ בְּפִי הַבְּהֵמָה לְהַחֲמִיחַ
בְּרֶסֶן חֲרוֹבֵב

עֵרִיר os eius, vau finale affixum
reliquum nomen os oris. Sic enim
rabi Salomon super uerbo מֵהַג in suis
commentariis scribit אֵה פִיר הוּא בִילֵם
cui assentiuntur & alij doctores hebre-
orum, alligantes psalmum centesimum
secundum חֲמִשְׁבֵּיעַ בְּטוֹב עֵרִיר est sa-
turans in bono os tuum, quamuis no-
stra translatio habeat, Qui replet in bo-
nis desiderium tuum, Quod sanctus
Hieronymus intelligens non conueni-

re

num tertie coniugationis est a בִּין, id
est intellexit. os. quod in tertia coniu/
gatione habet præteritum הִבִּין, *loq. xxviii.*
הִבִּין הַבִּין וְרִבֵּה. id est,
Deus intellexit viam eius. Et in infini/
tino siue gerundio הִבִּין quo certe mo/
do hic possemus dicere nolite fieri sicut
equus sicut mulus nihil intelligendo.
Vel q̄ ab infinitiuo deriuetur nomen
seu participium intellectificatus si lice/
ret ita dicere, secundum q̄ Rabi Salo/
mon exponit שֵׁיבֵי מִבִּין quasi equus
& mulus qui non intelligit, tunc ite/
rum hic deficeret אֲשֶׁר relatiuum qui
vt supra.

בְּמִתָּהּ beth prepositio, reliquum sig
nificat frenum, Scribit enim David
kimhi in commentarijs regum super
hæc verba quarto Regum. xix. & ca
mum in labijs tuis, hoc modo.

הַמִּתָּהּ הִיא הַבִּין שֶׁמִּשִׁימִין בָּתָּהּ
F הַבְּתָמָה

& inuenies he ut sic תהיה id est fuit .57.
quod in futuro habet תהיה תהיה תהיה
תהיה תהיה תהיה id est ero erit eris eri/
mus erunt eritis.

כסוס sicut equus, caph est consigni-
ficatiuum similitudinis .67. reliquum
est primitiuum. 350.

בפרר Sicut mulus, caph ut supra, re-
liquum est primitiuum, & est articulus
rhetoricus propter defectum uau con-
iunctionis, quæ in scripturis sepe defi-
cit, ut canticorū quinto עבר עבר עבר
Et dilectus meus declinauerat, trāserat/
pro declinauerat transierat. Similiter
exo. xv. ארדתי אשיג אהלך שלל id est
persequar comprehendam diuidam
spolia, pro persequar & comprehendā
& diuidam, sicq; de alijs. Tene igitur
memoria coniuuctionem uau quod
est &, plerumq; deficere.

תהי factus intelligere. Nam he sig-
nura

Et in futuro defectiue **יְיָ** scribitur
enim illa forma per hirek, ut in rudi /
mentis **וְעו**. Et patitur quandoq; para /
gogen aspirationis, tunc media pun /
ctatur per seua & finalis per camez ut
וְעוּ

יְיָ oculo meo. Iod finale affix,
um Reliquum est primitiuum singu /
laris numeri, Si enim ultima scribe /
retur per patha & iod trisyllabice ai,
tunc posset significare pluraliter ocu /
los mei uel meos, ut supra ostensum
est in dictione **יְעוּ** Nunc in omni
bus bibliis scribitur dissyllabum, & de
more cum assentimur alicuius dicto
uel facto adnuimus uno oculo non
binis.

וְעוּ Eritis. thau ethan futuri, vau
pluralis numeri signum. Superfuit he
& iod, quare defectum quæras in fine
& inuenies

fectiuæ iod lamed nun, percurre ter /
 nas illas & inuenies iod esse principi /
 um ילר uide in coniugatione defecti /
 uorum ירע 600. quod in futuro habet
 ירע ירע ירע ירע Sic semper zere אלה
 ילר ילר ילר Et nota diligenter q̄ id /
 em significant duo hæc uerba scilicet
 ילר & ילר sed ילר uon deriuat de se
 defectiuum .

איעצה nuam siue decernam, primo
 aleph est ethan futuri nota. Deinde he
 finale syllabica est adiectio siue parago
 ge. Reliquum quere inter primitiua
 rudimentorum nostrorum. 19. Signifi
 cat enim decernere uel nuere. Hoc au /
 tem in diuinis maximum est signum
 coelestis erga homines auxiliij, secundū
 sententiam Homeri primo iliados .
 νεῦσε θεοῦ ἰσχυροῦ. Vnde nos sanctum numen
 appellamus. Et coniugantur יעצה יעצה
 Et in

tis de nominibus heteroclitis fatie 559.

א pronomen demonstratiuum, צב /
uis in tali loco secundum rabi Yona in
se contineat etiam relatiuum sicut in
psal. 132. Et testimonia mea hæc quæ
docebo eos, & in psalmo 141. In uia
hac qua ambulabam, quod translatio
nostra hic etiam clare innuit, cū demon
stratione & relatione dicens hæc quæ
Hoc autem totū contingit quod אצב
relatiuum sepissime numero subaudi /
tur. in uersu non expressum, ut superi /
us in dictione אב patenter scripsi, de
quo & in rudimentis nostris certior
fies. 146.

אל gradieris thau ethan est futuri
signum, secunde persone. Iam ergo re
stant solum due literæ substantiales cū
deberent esse tres. Queramus tertiam
Et ostensum est supra in איעא quod
tres tantum literæ in principio sunt de
fectiue

scrutatis fueris rudimenta nostra, cer-
te reperies in li. iij. fa. 607. ꝑ tertia con-
iugatio uerborum in primitiuis suis a
iod incipientium mutat iod in uau, &
preponit he notam tertię cōiugationis
ut יוֹד הוֹרֶה הוֹרֶה הוֹרֶה quod in futuro cō-
iugatur sic אֵרָא יוֹרָה אֵרָא inde thora
id est instructio siue instru mentū, sic
hebræi uocant pentateuchum. Vnde,
S. Hieronymus & cæteri doctores ec-
clesiastici legem dei uocāt uetus instru-
mentū. Et defectiue scilicet per defectū
he finalis אֵרָא אֵרָא אֵרָא Adde igitur
primæ personę futuri defectiui caph
affixū et habebis hoc nostrum אֵרָא id
est monstrabo tibi, seu instruam te.

בְּרָה In uia, beth prepositio, reliquū
est nomen heteroclitum. nam cum sit
in singulari dissyllabum, inuenitur in
plurali contra morem aliorum nomi-
num tetrasyllabum בְּרָהִים in rudimen-
tis

stantiales. & quia nullū cernis dagges,
iccirco non potes suspicari defectum
alicuius literæ capitalis, quæ præcede/
re deberet vau. præterea non potes su/
spicari quod vau incipiat aliquod uer/
bum, quod tibi clare patebit ex dictio/
nario nostro, ergo cum iod & vau sæ/
pe symbolizent putare debes iod com/
mutatum esse in vau. Iam habes quod
istius uerbi primitiui principium inci/
pit a iod Oportet nunc ad integra/
tem uerbi supplere defectum in ultima
Præsto enim adest prima & secunda
litera, inuenimus tertiam. Et quia ex
defectiuis in ultima nō gemiatis notāe
tantū duæ literę uocales, scilicet aleph
et he. Iccirco curras uelī per dictiōariū
nostrū et inuenies ארר id est timuit, per
aleph in fine 224. & ארר per he in fine id
est ostēdit, qđ eidē dictionario addere
debes tanq̄ supplemētū Si aut̄ diligent̄
scrutatus

אֶשְׁבִּילֶךָ Faciam intelligere te caph
finale affixum secundę personę, aleph
ethan nota futuri primę personę, iod
in medio significat tertiam coniugatio
nem uerbi אֶשְׁבִּילֶךָ quod in futuro con
iugatur אֶשְׁבִּילֶךָ sicut אֶפְקִיד 594. Et q̄,
uis sit tertię coniugationis tamen non
est transitium in tertium sed tantum
in secundum, quia primę coniugatio
nis uerbum est absolutum & non tran
sitium, quod eleganter explanauit la
tina translatio quę circumloquitur sic.
Intellectum tibi dabo quasi intellectifi
cabo te. Vidisti planius in titulo hui
us psalmi.

וְאָרַרְךָ & instruam te. Primo uau
est consignificatiuum copulandi 618.
Deinde caph finale affixum secundę
personę con uerbum. Et aleph ethan no
ta primę personę futuri temporis
Restant solum uau & res literę sub
stantiales

reperies in defectiuis exemplar **אָפּ**
quod in futuro habet **אָפּ אָפּ אָפּ**
59), secundum quam formam coniu-
gabis hoc nostrum uerbum **אָפּ אָפּ אָפּ**
Canone Secūda persona futu-
ri temporis singularis numeri recipit
affixum ni cum solo puncto zere in pe-
nultima, & accentus cadit in eādem ut
אָפּ אָפּ אָפּ sic etiam **אָפּ אָפּ אָפּ** quasi **אָפּ אָפּ אָפּ**.

אָפּ Exultatio mea, & ut alludam
generi non fœminino sit igitur tripudi-
um meum siue gaudium meum iod
affixum est pronominis primitiui pri-
mę personę. reliquum uero nomen a
uerbo deriuatum **אָפּ אָפּ אָפּ** 493. duplicata
nūa litera psal. xxxij. Exultatione exul-
tabunt Et quia ultimum nūn hīc defi-
cit, ideo signatur punctus dagges in
uentre nūn superstitis,

אָפּ fac euadere. Verbum secun-
dę coniugationis transitium secun-
dum

כִּשְׁרֵי custodies me, ubi ihau ethan
denotat secundam personam futuri.
Iod finale est affixum pronominis pri-
mitivi primę personę cum epenthesi
nun literę, hiatus prohibendı causa
more solito, ut apud latinos prodest
pro proest. Cum itaq; sepeaueris
eas tres literas accidentales, remanent
duę uidelicet zade atq; res. Sed cum
ad uerbum perfectum ut supra docui
requiratur iutegritas trium literarum,
iam admonet nos punctus dagges in
uentre zade repertus, quod ante eam
literam deficiat alia quędam litera.
Quære igitur in dictionario nostro in-
ter supra nominatas tres literas defecti-
uas scilicet iod, lamed, nun, ante za/
de unam conuenientem. & reperi-
es nun antezade in libro rudimentorum
nostrorum secundo fatie 337. כִּשְׁרֵי est
custodiuit. Iam tū uade ad librū iii. &

E 4 reperi-
es

he punctatum per seua . sane tunc mem
subnotatur etiam per hirek sicut alia in
bachlem ur מהירותם Hagai . ii. צר . autē
angustiam seu tribulationem significat
457. quod ex more punctatur per pa/
tha preter duos locos ubi scribitur per
camez . Ester . vii. Cuius crudelitas re/
dundat in regem, ubi ponitur הצר . &
Zachariæ . viii. non erat pax præ tribu/
latione. Vbi ponitur מצר Addo lo/
cum tertium in psal . ij. In tribulatione
dilatasti mihi, ubi ponitur בצר tamen
in antiquissimis libris manu scriptis in
uenio per patha punctatum . De pun/
cto autem dagges in uentre huius no/
minis posito legas canonem in rudimē
tis meis 574. ubi inuenies consuetudi/
nem illarum sex literarum השכלבם,
possent alij dicere q̄ propter defectum
ipsius vau a צור uel ipsius res a צר
signetur hic dagges .

תצור

aliquem ante se esse defectum, quod in
libro tertio rudimentorum accurare
precepi fatie 600. Per hec uerba, me-
mento dagges notare defectum, &
posthac recorderis uelim. Iccirco di-
camus hoc uerbum esse defectiuum
in principio. Sunt autem tantum tres
literę capitales uerborum deficientes
& scripturam fugientes ab initio scili-
cet iod ut א וי uenit, in futuro ו יא &
lamed ut א וי ל uenit, futurum ו יל Et
nun ut א וי נ uenit futurum ו ינ ו יא נ
ו יל נ Si nunc ergo præteriti ויבי
significationem ignoras & uis in rud-
mentis nostris querere conditionem
eius, accede ad dictionarium & que-
re in prenomminatis iam literis tribus ו י ל
et inuenies in litera nun ו י נ cuius passi-
uum ו י נ recipit nun literam accidenti-
lem denotantem genus passiuum. &
abijcit nun literam substantialem, cuius
loco

ius uocabuli conditionem inuenies in
rudimentis . 482.

פצע Facient tangere, Verbum est
tertię conjugationis, quod iod secun-
dum indicat, & futuri temporis ter-
tię personę quod primum iod deno-
tat. Et pluralis numeri quod ultimum
uau demonstrat. Reliquuntur itaq;
iam duę literę substantiales, gimel &
ain. Sed quia in libro tertio rudimen-
torum nostrorum facie 582, ita traden-
do scripsi, q; apud hebreos secundum
communem & uulgarium morem ple-
rumq; omnia primitiua, tres habent li-
teras quibus suum cuiq; corpus con-
stituitur. Oportet hic inquirere quę-
nam restare possit litera, ut primiti-
uum huius uerbi reperias in dictio-
nario nostro, ubi sola primitiua cu-
raui notare. Et quia dagges in
uentre literarum sæpe nos admonet
E 2 aliquem

✱ hī pars conſignificatiua, & puncta
tur ſemper per patha, iuxta interpretes
græce uerterunt hic ωλίμ id eſt nerum/
tamen, quod & nos legimus præter
Habet alias quoq; ſignificationes
quas uide in rudimentis facie 498.

אשׁף ac inundationem. Lamed ar
ticulus. Reliquum eſt nomen a lauau/
do derivatum ut 517. & ſignificat hic
impetum impetuoſum.

מים Aquarum, quali מים ſemper
pluralis numeri, ſcribunt hebrei for/
taſſis ideo ita contigiffe, quia duæ ſunt
aquirarum ſpecies, una earum quæ ſunt
ſupra firmamentum, altera earum quæ
ſunt ſub firmamento Gene. i. Et in ſta/
tu regiminis מים ut Joſuæ. iiii. Aquæ
Jordanis. & quandoq; geminatur ut
iſtic.

מים multarum Dagges in uentre
beth notat defectum alterius beth, Hu
ius

mente conseruabis perq̄ diligenter.
לעל ad tempus. Lamed articulus
575. reliquum quære 4 4 . plurale eius
infra reperies.

לעל Inueniendi, secundum expositi
onem Rabi Salomonis, qui hoc refert
ad tempus inueniendi te deum meum
ad acceptandum orationem meam. &
sic esset gerundium quod in fine termi-
natur in holem, & in principio puncta-
tur per seua, ut in rudimentis meis facie
589. Sed Rabi David Kimhi in libro
de radicibus dicit in hoc loco esse no-
men, quasi uelit significari tempus in-
uentionis, uel secundum Hierony. tem-
pus inueniens. Nihilominus tamen
idem David kimhi docet exponendū
uerbaliter iuxta uersiculum quem alle-
gat. Quærite dominum dum inueni-
ri potest. Isaię. lv. Ego certe puto ge-
rundiū esse לעל id est inuenit ut 292.

E לעל

quam iudeorum sermone primario spi-
ritus sanctus dictauit.

הסיר , Beneficiatus, beneficentiam
seu gratiam consequutus, ab הסיר . 135.
Et ita Ionathas Chaldaeus illud Ionæ .
ij. vbi scribitur misericordiam suam
derelinquunt, exponit sic, Benefactum
eis non recognoscunt, simile in superi-
ore psalmo.

אליך , ad te. Præpositio cum arti-
culo postpositiuo seu affixo caph, &
sic scribitur cum epenthesi iod. Est au-
tem vna ex præpositionibus articulatis,
sicut inuenitur in rudimentis, 66. & pa-
rem habet conditionem cum על de
quo supra docuimus nisi quod istud
punctatur per patha vel camez, hoc au-
tem per segol vel zere, nam & apud he-
bræorum grammaticos segol nomina-
tur patha paruum, & similiter zere di-
citur camez paruum. Quod tibi
mente

aleph & per paragogen additum thau
uide in rudimentorum libro primo fa/
cie 146.

לְהִתְפַּלֵּל fiet orare. 425. Iod ethan
futuri, thau signum quartę coniu-
gationis quę dicitur hithpael 596. secundum
quam coniugatur sicut תְּפַלֵּל quod
primę coniugationi addit tres diffe-
rentias, prima est he. secunda thau,
tertia dagges. in prima substantiali li-
tera legiturq; in futuro תְּפַלֵּל תְּפַלֵּל
תְּפַלֵּל & sic de aliis. Quamuis quę-
dam uerba pro zere habeant quoq;
patha ut תְּפַלֵּל Prouerbiorum. xxv.
id est gloriari. quod latinus multo
translatio nostra pronūnciat, gloriosus
appareas. Non enim congrue dicitur
in romanorum grammatica Fies glori-
ari. Sed scriptura sacra ueteristestamē-
ti non est ligata neq; coartanda latinis
siue gręcis, sed potius hebraicis regulis
quam

per camez, tertia per patha synæresata
cum uoce hirek non scripta, & signifi-
cat pluraliue scelera cum affixo primæ
perlongæ pronominis primitiui scilicet
mei.

וַשִׁאָהּ Letraſti 336. thau finale perso-
nam secundam præteriti temporis sin-
gularis numeri significat, quod uidebis
in וַשִׁאָהּ 536. Et quamuis alioqui re-
gulariter mediã pronuncietur per pa-
tha, tamen hoc uerbum notat mediã
syllabam per camez. Canon. Prima &
secunda persona præteriti temporis ge-
neris masculini singularis numeri, simi-
liter & prima pluralis uerborũ primæ
coniugationis in aleph literam quief-
centẽ desinentiũ punctant mediã sylla-
bam per camez, et accentus cadit in ean-
dẽ ut מִזְאָהּ מִזְאָהּ מִזְאָהּ וְשִׁאָהּ הַשִּׁאָהּ
קְרָאָהּ וְפָאָהּ
וַשִׁאָהּ hac uel ista. Mutatũ est uau in
aleph

bus modis. Primo, vt sit duarum syl-
labarum, & vltima diphthongus ab
vltima subscribatur uno puncto qui no-
minatur hirek. Et tunc prima litera eti-
am punctatur eodem modo per hirek
& schin per seua legitur que pishti, si-
cut **שְׂעִי שְׂעִי שְׂעִי שְׂעִי** et in alijs quo-
q; similibus. Etiam cum reliquis affix-
is, vt **פְּלִיא פְּלִיא פְּלִיא פְּלִיא**. Sic eti-
am **גְּבֵה גְּבֵה** & reliqua. Et ita signi-
ficatur scelus meum. Iob. xij. vbi nos
legimus scelera mea & delicta mea
ostendē mihi. Rectius sic legi deberet.
Scelus meum & peccatum meum noti-
fica mihi. Secundo iterum duarum syl-
labarum **שְׂעִי** prima similiter per hi-
rek, secunda per zere sicut vbiq; alias
in statu regiminis, Et significat simpli-
citer scelera, vt Amos. ij. **שְׂעִי מוֹאָב**
sceleribus Moab. Tertio trium sylla-
barum, vt hic, prima per seua, secunda
per

cithara. Vbi veritas hebraica sic habet
super decachordo & super psalterio &
super cithara. Reperitur autem multo
sæpius sine iod, & in præsentia habet
eandem significantiam quam apud
nos, multa super Priamo rogans su-
per Hectore multa, sic enim hebraice le-
gitur. Dixi confitebor super sceleribus
meis Domino, quod velim ad no-
strum dictionarium adnotare studeas.
in libro. ij. fa. 391. Vide etiam paulo
superius in dictione יעל quid illic
scripserim.

יפשי, Sceleribus meis. Iod finale
affixum primæ personæ singularis nu-
meri generis communis, id est mei, &
punctus patha vel camez immediate
præcedens qui cum affixo iod facit ai,
significat pluralem numerum nominis
quod vide in rudimentis nostris facie.
סו. Et nota quod יפשי punctatur tri-
bus.

tra habet, si abscondi. Et Ezechielis tri-
cesimo secundo וְכִסִּיתִי Et operiam id
est fatiam tegi per syncopen iod. Sic
media reperitur per zere & per hirek
pronunciata.

דִּיִּי Dixi iod finale significat pri-
mam personam preteriti temporis sin-
gularis numeri cum suo thau Reliquū
est primitiuum quod quære in rudi /
mentis facie 509.

אֲנִי Confitebor quod supra in pre-
cedenti psalmo determinatum est.

עָלַי id est super. quod nostri legunt
Alai id est super me. Vel aduersum me
sed non recte secundum omnes hebrai-
corum biblias, quam differentiam sola
puncta faciunt. Est autem in hoc lo-
co iod finalis non affixum, sed uel
de substantia dictionis uel adiectio
paragogica ut . psalmo . xcij . In
decachordo psalterio cum cantico in
cithara

tempus futurum. Vau litera significat
tertiam coniugationem defectiuorum
a iod incipientium. in quibus mutatur
iod in vau, ut a coniugatione prima
וַיַּעַבְדֵם uenit tertia scilicet hiphil fa cio
facere quæ superaddit he in principio
& iod in posteriori & dicitur וַיַּעַבְדֵם
cuius futurum est וַיַּעַבְדֵם quod uide in
rudimentis facie. 610.

בְּסִתִּי Fecit tegi Verbum secunde
coniugationis, quamuis secundum
normam בָּעַל deberet mutare zere in
patha בַּעַלְתָּ tamen iuxta regulam ter
minatorum in he mutatur zere in hirek
secundum formam גַּלְתָּ גַּלִּיתָ ut in ru
dimentis 604. & istud est regulare, sed
specialiter hoc uerbum בָּסָה non solum
coniugat mediam per hirek sed etiam
per zere. Nam per iod & hirek in me
dia reperitur, Iob, xxxi. אִם בְּסִתִּי id
est si feci occultari, quod translatio nos

tra

eo hirek. Et hoc ideo quia reget post
se genitium æstatis. רַק æstatis
406.

לֵה יוגiter. 3. 6. & illic vide in
libro rudimentorum secundo.

חַטָּאת, Peccatum meum. Iod 5
finale affixum quare thau præcedens
ex he litera commutatum est, alioqui
fœminina terminatione. Reliquum ve
ro a primitiuo suo, 168. venit, & a ver
bo præteriti temporis secunde perso
næ singularis numeri quod eisdem pa
riter literis scribitur, sola differt proso
dia, habet enim istud nomen in hoc lo
co accentum in vltima quem dicimus
cadma. Sed verbum illud peccaui ha
bet accentum suum in penultima, vt vi
debitur in Psalmo Miserere mei.

אֶרְיֶךָ, Faciam cognoscere te.
Caph finale est affixum secunde perso
næ, aleph litera ipsius ethan significat

D 5 tem/

tantum vt hic, vel per seua & segol, vt
in exemplis. Solet tamen, quandoq;
nun in principio per patha notari loco
segol, Gen. xxxi. נִתְבַּחַת לְבָרָה id est
absconditus fuisti fugiendo, quod
translatio nostra rhetorice interpreta-
tur. Ignorante me fugere voluisti.

לְשָׁרִי, Humor meus. Nam יוד
finale est affixum & reliquum est pri-
mitium. 273. scribit enim sapientissi-
mus Rabi Abraham Aben Ezra
quod lamed sit litera substantialis hu-
ius dictionis, & non articulus, vt inter-
pretes nostri putauerunt.

בְּהַרְבּוּנֵי, In siccitatibus. Prepositio
pars significatiua est beth, & reli-
quum a nomine הַרְבָּה descendit. 190.
sicut a קִטְנָה deriuantur קִטְנוּיִם
Ita ab הַרְבּוּנֵי pariter venit הַרְבּוּנֵי
Et in statu regiminis iuxta ca-
nones abijcitur mem, & pronunciat
zere lo

יד Manus tua, dicitur partes, caph af-
 fixum secundę persone significat tui &
 iad in hoc loco manus. Quod in singu-
 lari est generis fœminini ut Exo. xiii.
 ubi ponitur יד הגדולה manum mag-
 nam quamuis pluraliter sit generis mas-
 culini ut Exodi. xvii. ידיו מושׁוֹ זבָבוֹיִם
 Et manus Moyſi graues. Et statu abso-
 luto declinatur per tres syllabas in plu-
 rali ut in heteroclitis. 559 quod enim
 quandoq; oth reperitur hoc in alia sig-
 nificatione est. ut in rudimentis. 210.

נון Versus est. passiuum ab נָפַר
 quod significat uertit. 143. Et secundum
 canonem in passiuo preponit sibi nun,
 quamuis autem in נָפַל uel נָפַד Nun
 passiuum punctetur per hirek, tamen
 quando uerbum incipit a litera uo-
 cali נָפַח tunc ipsum nun punc-
 tatur per sægol ut נָפַח נָפַח נָפַח
 נָפַח. Et secundę syllaba per seua.

AD 4 tantum

2
nascitur suo more. Reliquum est pri/
mitium. 502.

היה , Die, he est articulus, & re/
liquum inuenies. 212.

תקבר Grauescet, Verbum neu/
trum, primę conjugationis futuri tem/
poris foeminini generis, tertie personę
intransitiuum, quod patet Gene. xlvij
Oculi enim Israel caligabant præ ni/
mia senectute, quod hebraice sic legitur
Et oculi Israelis grauescebant a senes/
cendo. Rectius esset si possem a graues
co formare præteritum perfectum.
Significat autem thau litera principij
personam tertiam singularis numeri,
foeminini generis, vt in rudimentis no/
stris. 589. in parua charta, Et inde cog
noscitur quod sit generis foeminini,
quia suppositum suum וי est foemini
generis, sicut infra videbitur, Alias si
verbum esset actiuum transitiuum ex

D 3 pone/

seu vocali litera per canonem in rudi-
mentis nostris. 594.

בלה, Vetustuerunt potius quam
veterauerunt. Et est vnum de defecti-
uis in he literam terminantibus. 84. que
quidem terminatio hic aufertur & dis-
cedit in tertia persona numeri pluralis
preteriti temporis, quam vau designat
Et quamuis regulariter deberet habere
accentum in vltima, Canon. Verba de
fectiua finalem literam absorbentia in
tertia preteriti pluralis habent accen-
tum suum in vltima vt, בנה קנה עשה,
tamen aliqui loci excipiuntur a regula,
vt Genesis, וְעֶבְרִיר בְּאֵר. Et Psal
cvi. תָּעַר בְּמִדְבָּר. Et similiter hic cum
paucis alijs.

בְּשִׁאֲגֵרִי, In rugitu meo. Tres
partes, prima litera designat in, vltima
vero affixum demonstrat, id est mei,
sed thau ex he terminatione foemina
nas

החריתי Feci tacere. Verbum ter-
tie coniugationis quod he prima litera
notat et præteriti temporis primę per-
sonę singularis numeri quod thau &
iod terminales indicant, reliquum est
primitiuū eius quod quere iu rudimen-
tis. 195. Et quia primitiuum suum ab-
solutam intransitiōē importat. Nam
in morem surdi obsurdescere significat
ut psal. 83. secundum Hiero. de hebrai-
ca ueritate. Deus non silentium tibi, ne
sileas. & secundum literatos hebreos
ne obsurdescas, ex superioribus cog-
noscere poteris, q̄ tertia eius coniuga-
tio hic non est transitiua in tertium sed
in alterum solum, id est facio tantum
esse. Iccirco latine posset explanari hoc
modo compescui, scilicet me ipsū Punc-
tatur autem litera he non per hi-
rek sicut in להעביל sed per sægol החריתי
quia verbū primitiuū incipit a guttura

D 2 liseu

ε
eis uiam ambulabunt in ea. subaudi-
tur. qua uidelicet ambulabunt quamuis
igitur hic dicere deberet **אשר יצא**
עין לא יחשב יחנה לו עין id est bea-
tus homo cui non estimabit dominus
ei iniquitatem. Tamen hic **אשר** defi-
cit sicut inferius quoque in uia hac qua
gradieris. **עין** Iniquitatem. 74. Et
declinatur in oth ut. 564.

בְּרוּחַ In spiritu eius. Beth præposi-
tio. & uau finalis litera affixa. reli-
quum est primum. quod sine addito
pronuntari debet Ruah. sed cata para-
gogen ut hic Ruho ut in rudimentis
facie. 16.

דָּלוּס Dolus. sic lxxa. quoque inter-
pretes **δύλος**. Et declinatur hæc forma
in fœminino, mutando he in oth. Et
daggeffatur iod Eiusmodi quoque no-
mina sunt **δέξυτον**. quia consueuerunt ha-
bere accentum in ultima.

הַחֲשִׁי

parua charta. Et quanquam illic in ter-
tio memoriali reperis ceteras post pri-
mam personas principia sua per hirek
punctare, tamen hic fallit propter lite-
ras gutturales, quas ego appellavi sim-
plices vocales tantum, scilicet הַעֲוֹת
Canon. Futuri temporis actiua in per-
sonis cæteris præter primam singula-
rem mutant suum hirek in patha, vt.

הַעֲוֹת הַעֲוֹת הַעֲוֹת הַעֲוֹת

, Ei, 567. Hic tibi veniat in men-
tem oro illius doctrine quam scripsi in
libro tertio rudimentorum facie, 614,
de relativo, quo loci te remitto. Cui al-
teram nunc adiungo, Canon. Sæpe re-
latiuum qui, quæ, vel quod, in sacra
scriptura non exprimitur sed subaudi-
tur, De quo scribit literatissimus Abra-
ham Aben Ezra & per multa exem-
pla docet. Sic enim Exodi. xvij. legi-
tur de verbo ad verbum. Et ostendes

D eis

Cuius foemininum תלוייה, id est fiens
suspensa. Vbi clare patet quod mul-
tum errauit in grammatica ille calum-
niator meus qui aut indocte nimis aut
certe animo peruerso pro thaluaiah vel
saltem thalua false transtulit suspenditri-
cem, quasi carnificinam agentem, sig-
nificat enim aliquam suspensam in fœ-
minino genere non autem suspenden-
tem. Hoc vero notandum quod talia
verba, quando sunt in statu regiminis
punctantur in prima syllaba per seua
vthic & in statu absoluto per camez.

שׂע Crimen, 44°. declinatur in
im, vt alia huius formæ nomina,

שׂע סלע שׂמע נתח שלח בלח זלע
Scribitur autem hic prima litera per da-
ges, propter antecedentis vocabuli
diphthongum finalem per digresin
prolatam. Canon. Iod finalis per digre-
sin prolata facit sequentem consonan-
tem

bo תָּלַךְ, id iuit. Canon, In hac forma solet inter literas substantiales ultimam & p. ultimam poni v vocalis scilicet vau, vel u vox kibuz trium punctorum loco surek. Sed nostrum verbum in hoc loco excipitur a regula, quia mutat aleph finale in iod, iuxta morem verborum in he desinentium, quorum hic est canon. Verba in he substantialem literam desinentia cum faciunt de se פָּעִיל, id est verbum actiue passiuum seu indicatiuum adiectiuum, mutant he finale in iod cum voce hirek masculini generis, & addunt in foeminito ipsi iod punctato per patha. uel camez aspirationē he, ut גָּלְיָהּ גְּלִיָּהּ, id est fiens suspensus, Deo. xxij. Maledictus a Deo qui pendet in ligno, hebraice sic. Despectio seu maledictio Dei fiens suspensus in ligno.
Cuius

terpretes transfertur adiectiue Beatus ut Deu . xxxiii. Beatus tu Israel, pro beatitates tibi Israel. Et Psal. i. Beatus vir, id est bene ac beate euenit siue contingit viro. Vel rectius, Beatitas viri. Et sic sub voce plurali constructur cum nomine singularis numeri, vt hic beati leuatus, hoc est beatus leuatus, & in plurali Psal. η. eodem modo, Beati omnes qui confidunt in eo.

נשׂוּי, Fiens leuatus, a verbo נשׂוּי, 336. quod secundum communem regulam debet scribi נשׂוּי, quia est uerbum cuius actio perficitur passiuè in presenti, seu præterito indeterminato & participat vtracq; significatione, scilicet actiua & passiuè, vt נשׂוּי fiens factus, & נשׂוּי fiens uisitat. 588. Et ideo uerba neutra quæ passiuum non habent carent hac forma. Nō enim dicitur עמור a verbo עמור, id est stetit, neq; הלך a
ver/

Quartę autę cõnu'gationis est **שחין**
quod ita regulariter esse deberet, sed
pro eo dicimus **שחין** ubi communi/
ter euphonię causã schin mutatur in
samech symbolico transitu . Et thau se
quitur samech siue schin quod tamen
canonice p̄cedere deberet. Sed regu
lam eius inuenies in arte nostra facie
597. Recte igitur secundum gramma
ticam titulus hic exponitur, fatiens in
telligere. in genere neutro apud nos,
siue masculino apud hebręos. Pro quo
latine posui eruditium scilicet resipis
centię quantum ad mysterium p̄ceni
tentię.

11 **אשרי** Beatitas aut felicitas, & est
pluralis numeri uoce tantum sed signi/
ficatione utriusq; numeri, sicut apud la
tinos thebæ athenæ, ergo semper inue
nitur in statu regiminis absq; mem fi
nali Apud latinos autem & gręcos in
terpretes

gnaras seu prudentes. Sed thargum
Babylonicum ita transfert scilicet. Fie/
bat respiscere ipse Israel. Nam ex situ
manuum ipsius Ioseph acquisiuit ipse
Jacob sapientiam super duobus filijs
Ephraim & Manasse, vt cognosceret
quis esset primogenitus & quis secun/
do genitus.

Tertio itaq; ordine venit idem ver/
bum, secundum formam tertie coniu/
gationis לִפְתָּח, vt hic, vbi significat fa/
ctum intelligere aliquid, vt Psal. ij. Et
nunc reges intelligite. Rectius ita fiatis
intelligere scilicet illud ipsum quod se/
quitur, Seruite domino in timore, &
tunc inuenitur patha sub he, quia impe/
ratiuus est. Si enim esset præteritum in/
dicatiui, seruaret hirek. Sic transit signi/
ficatio eius in secundum & habet in
presenti tempore, loco he literę prime
mem cum patha sicut in arte nostra fa/
cle. 564.

Quar

dementię, & confirmat animum suum
ad rectius viuendum. Tum illud ip-
sum maxime cauēt, ne rursus in eos/
dem laqueos inducatur. Hęc Firmia-
nus. Quamuis autem sit tertię coniu-
gationis tamen significatio eius iam nō
transit in tertium sed tantum in sectan-
dam, quia primitiuū suum primę con-
iugationis est לָוַי id est intellexit, nul-
lo addito, & ita stat, & non transit, qua-
si dicatur, fuit intelligens, seu prudens
erat, vt primo regum decimo octauo.
Prudentius se gerebat David quam
omnes viri Saul, Secundę vero coniu-
gationis, idem verbum incipit agere
& facit significationem suam transire
in primum, vt לָוַי id est fecit resipisce-
re, ita enim a sapientia traducit chaldai-
ca translatio, Gen. xlvij. vbi scriptura
nostra sic legitur. Commutās manus,
& hebraice verius sic, manus eius fecit
gnaras

proprie transferri, vnde græci interpre-
tes potissimum septuaginta traduxe-
runt $\sigma\upsilon\nu\epsilon\sigma\tau\epsilon\varsigma$. Latini autem intellectus
sicut, S. Hiero. in expositione super
Psalms. Sed rectius idem in hebraica
veritate eruditio, nam eruditio facit re-
sipiscere ab errore, Et Rabi David kim-
hi exposuit disciplinam, nec id quidem
absurde, Nam disciplina facit intelli-
gere & sapere. Vnde ego magis appro-
priate huic Psalmo, qui est psalmus pœ-
nitentię transferrem resipiscentiam. Si-
cut Lactantius Firmianus diuinarum
institutionum, libro. vi. ca. xxiiij. scri-
bit. Quem enim facti sui poenitet, erro-
rem suum pristinum intelligit. Ideoq;
græci melius & significantius $\mu\epsilon\tau\acute{\alpha}\nu\omicron\iota\omicron\iota\omicron\varsigma$
 $\alpha\upsilon\tau\omicron\iota\omicron\varsigma$ dicunt, quod nos latine possumus di-
cere resipiscentiam. Resipiscit enim ac-
suum mentem quasi ab insania recipit,
quem errati piget castigatq; seipsum
C 5 demen/

אויבוי inimici mei. Nomen. 48. &
affixum precedente camez vt supra.
נצע Subito. 484.

II Psalmus secundum Iudaicam sup/
putationem. xxxij. hanc habet inscrip/
tionem לְנוֹר מִשְׁבִּיל , id est ipsius Da/
uid Eruditium, lamed in superscrip/
tionibus genitiuo seruit, vt vidisti. 575
alias datiuus articulus est.

מִשְׁבִּיל , Eruditium & potest esse
verbum & participium & nomen ver/
bale. Est autem de parte verbi מִשְׁבִּיל
tertie coniugationis perfectorum iux/
ta formam מַעֲשֵׂי denotantem facio
facere, vt in rudimentis nostris. 594.
Et proprie secundum grammaticam,
significat aliquid non in preterito, sed
in presenti intelligere factum, vel ali/
quid sapere factum, vt si liceret dicere
intellectificum, vel resipiscentificum,
quod in aliam linguam non potuit tam
pro

us incipit ab. l. vt לִקְחָהּ Canōn . Verba
defectiua in consonantibus sunt , quo-
rum integra vel a iod vel ab. l. vel ab n
incipiunt, vt in arte nostra. 599. Et ideo
in hoc loco litera quæ dagesstat ut ad de
notandum talem defectum , deberet
enim perfecte pronuciari יִלְקַח sed di-
citur יִקַּח & iod monstrat tertiam per-
sonam futuri temporis.

יְבוֹשֶׁה Verecundabūtur vel erubes-
cent. Verbum defectiuum in medijs,
Nam vau literam perdit præteritum,
vt בָּשׁ , Et eandem recuperat futu-
rum, Iccirco hic non ponitur dages.
Est autem futurum quod prosthesis
iod indicat, vt supra . Et quamuis alia
huiuscemodi scribantur in prima per-
camez, vt אֲשׁוּב יֵשׁוּב תֵּשׁוּב . Tamen
hoc nostrum verbū habet zere pro ca-
mez, vt אֲבוֹשׁ יְבוֹשׁ תְּבוֹשׁ , inde רְבוֹשׁ

C 4 אֲבוֹשׁ

בְּבִי בְּבִי בְּבִי Et in affixis
fletus meus, fletus tuus, fletus eius.

הִחַבְתִּי , Deprecationem meam. 182.
affixum iod finale facit mutari he in
thau, Prosthesis vero primi thau est
hæemanthi, quod indicat nomen ver-
bale a verbo חָבַן, Vnde quia vnum nū
absrobetur, Ideo scribitur p̄sēns nun
per dages in ventre, ad denotandum
defectum alterius, vt in arte. 62.

תַּחֲלִיתִי Orationē meam, De hoc loqui
mur, vt supra proxime deriuando il-
lud a verbo תַּחַל . 425. Et dagesatur la-
med ad denotandum absētiam alterius
lamed, & vltimum thau ex commuta-
tione ipsius he fœemini generis oritur,
& cata prothesin adiungitur ei pri-
mum thau hæemanthi, vt designet no-
men verbale.

יִקַּח Accipiet, sumet, & est ver-
bum defectiuum, Nam perfectum ei-

us

Sicut iod paragoge est numeri pluralis
יָרָא, Iniquitatem. 42. vbi adde in
dictionario nostro quod & dolorem
uulgo interpretantur. Sed verius septu
aginta πόνος, id est labor. Psal. xc. ampli
us labor & dolor, quasi parum diffe
rant. πόνος καὶ πονηρός seu πονηρός.

שמע, Audiuit. 524. instar ירע de
quo habes. 600. Coniugatur secun
dum primam coniugatiouem. 590.

קול, Vocem. 404. Et est generis
masculini. ij. Paralip. xx. Laudabant
Dominum Deum Israel voce magna
בְּקוֹל גָּדוֹל, Licet declinetur in plurali
secundum foemininam declinationem,
Exodi. xx. Videbant voces & lampa
des.

בְּכִי, Fletus mei a verbo בָּכָה fleuit
82. venit בְּכִי, id est fletus. In oratio
nis membro uel termino sicut להי גְּדִי
Alias autem להי גְּדִי פְּדִי. Ita etiam hic

C 3 בְּכִי

tum ipsius nun literę, quasi diceretur
מִן מְנִי & ultimum nun etiam dagessa
tur in supplementum iod literę quę de/
ficit. Scribitur enim ea præpositio in/
tegre מְנִי, id est a uel ab per iod fina/
le, Isaïæ. xxx. auferre a me viam, decli/
nate a me semitam, ubi bis ita ponitur.

Et sic deficit illud iod propter alte/
rum iod affixum, quod significat pri/
mam personam singularis numeri scili/
cet me.

פועלי agents, ab ago facio uel ope/
ror. 432. participium pluralis numeri
simile presenti iudicatiuo, quod per m
terminari deberet nisi iam esset in statu
regiminis, tunc enim abijcit m in fine
& mutat vocem hirek in zere. 557. &
plenius. 559. Et nota quoniam vau hoc
loco est epenthesis temporis præsentis
quod tamen apud veteres & idoneos
non scribitur sed per holem punctatur,
Sicut

earum, idem quod hozim. Secundo potest intelligi nomen verbale pluralis numeri sine aliqua actione temporis, & affixum suum iod in statu regimini, & significat tribulatores mei, iuxta canonem rudimentorum. 581. super vocabulo isto דברי. Tertio potest intelligi verbum siue participium presentis temporis אצור. 457. & sic significat tribulantes me, vt in hebraicis rudimentis. 612. in verbo בעלים, hoc tibi dono pro singulari quodam canone.

סורו Discedite. 351. Et est imperatiui modi, coniugationem eius quare in rudimentis de defectiuus in verbo בן 601.

אמרי a me 675. Scribitur penultima per saegol & componitur אמן quod significat a vel ab, vt. 287. Iccirco ponitur dages in secundo mem in supplementum

C tum

telligi. Primo, vt sit vna dictio sim-
plex pluralis uumeri, significans tribu-
latores, anxiatos & oppressores, in
statu absoluto, iuxta regulam in libro
rudimentorum nostrorum tertio tra-
ditam, 613. quod ai terminatio saepe
tantum valet, quantum im, vt. η. Para-
lipo. xxxiij. scripta sunt in sermonibus
Hozai, quod non est nomen propri-
um, sed appellatiuum, nam חוֹזַי signi-
ficat videntem siue vatem, vt in. η. Pa-
ra. xix. gad videntis, & eiusdem. xij.
addo videntis. Quod in plurali habet
חֹזַי, id est videntes siue Prophetæ, vt
eiusdem. xxxiij. Reliqua autem gesto-
rum Manasse & obsecratio eius ad
deum suum, verba quoq; videntium
qui loquebantur ad eum in nomine do-
mini dei israel. Et post pauca sequitur,
scripta sunt in sermonibus חֹזַי, hoc
est hozai, id est videntium siue prophe-
tarum,

מַעַס Ex iracundia, præpositio
mem. 616. & 557 nomen primitiuum
250.

עֵינַי Species mea nomen, 388. cum
affixo iod ut supra. Declinationem
eius heteroclitam quære in rudimentis
nostris. 559.

עֵתָה Inueterauit, 415. & he finale
uel est paragoge, uel designat foemini-
num uerbi genus, vt supra. Et est ter-
tię personę non (ut uulgo legimus) pri-
mę, refertur autem ad ipsam speciem
& corporis faciem siue superficiem.
Vel simpliciter he additur euphonię
causa, quod sæpe etiam dictionibus
masculini generis contingit, hoc memo-
ri tene mente.

צָרָרִי Tribulantibus me, Vbi
apud veteres uau non scribitur, sed
punctatur holem. Quod secundum ar-
tem grammaticam tripliciter potest in-
C telligi

ברומערי, In deploratione mea, præpositio, nomen & affixum, de nominis primitiuo uide. 129. De beth præpositione uulgatum habes. 616. & similiter. 73. De iod affixo, primæ personæ singularis numeri. 579. Quare de ijs polterius temperabo.

עָרָשִׁי Grabbatum meum. Iod affixum, & reliquum nomen. 412. Et propter affixum mutat primum segol in patha & secundum in seua sicut alia eius/modi, ut, מֶלֶךְ מִלְכֵי אֶרֶץ אֶרֶץ עָבָר

עָרָשִׁי עָבָר וְרָבִי Sic עָרָשִׁי

לִמְסָה Liquefaciam, Alph prima futuri. Reliquum. 289.

עָשָׂה Verminauit, Sica uermibus dictum qui turbant res claras puras & nitidas. 412. Et de toto aspectu corporis dicitur. Paragogeque finalis litteræ he κατά ἀνάστασιν generis subiungitur, propter suppositum speciei seu faciei.

מִבְּעֵס

Plinius capite. xxxij. præter rutilum
 & candidum, Iccirco μεταφορικῶς, &
 transumptiue phasma, phantasma, me-
 lancholicam apparitionē ac uisionem
 & terriculamenta, laruas, lareſq; & la-
 miam, succubonem, manes, dēmonem
 q; familiarem, significare conceditur.
 Quod aliqui noſtra etate agreſtes he-
 braiſte ac eius idiomatis illiterati teme-
 rarijꝑ thraſones nuper falſe Lulos di-
 xere, ſimulq; in teſtimonium ſuę auda-
 cię propriam ignorantiam impreſſio-
 ni dederunt, iuxta Moysen Aegyptiū,
 בִּי מִי שְׁלֵא יָבִין לְשׁוֹן אֲרִם לֹא יֵרַע
 בְּיָבֵהוּ .

מִטְתִּי, Lectum meum. Nomen
 cum affixo, quod efficit ut he finalis
 primitiui mutetur in thau. 313. Et po-
 nitur punctus dages in ventre ipſius
 reth ut ſignificet defectum nun literæ
 ſubſtantialis primitiui quod eſt מִטְתִּי
 ut in arte. 505.

בבל In tota siue omni due partes
 prepositio cum nomine, quod siue per
 holem, seu per camez scribitur בל nel
 בל semper consuevit o sonare, 18. & est
 utriusque numeri, & si ei addantur
 affixa, notatur per kibuz id est per
 tria puncta scalariter. & dageffatur. ut
 בלי בלה נלר בלם בלם בלם בלם
 בלר בלו

לילה Nocte. & ^Hge u'tima litera est
 paragoge. 266. a quo deriuatur לילית
 ultima litera raphata. Nomen æqui-
 uocum ad multas & uarias significatio-
 nes. Nam quo ad aues nocturnis tene-
 bris gaudentes ita nominari potest ny-
 ctimene. nycticorax, noctua, Strix,
 ulula, Cocyx Bubo, Et quo ad gressi-
 bilia humique repentia chamæleō aere
 solo uiuens, sicut Salamandra igne.
 Et quia se transmutat uertitq; in om-
 nem colorem, ut in. viij. libro scripsit
 Pli/

sti, non enim omnia conabor recitare
iterumque monere.

אָנִי, Faciam natate. Verbum
graue futuri temporis, quod principi/
um eius ostendit. Aleph enim una ex
Ethan extat quæ futurum tempus no/
tat, ut. 588. primum quære in rudi/
mentis nostris. 514. Et ibi emenda pun/
ctum supra sin literam positum, cum
enim per incuriam sit signatum in dex/
tera, debuit locari in sinistra, ne legatur
non sin spumans sed acutum siue lini/
strum. In quo uerbo & impressores he/
braeorum sæpe negligentes errauerunt
ut videre licet Isaie. xxv. Nam illic
quoq; impresserunt huius uerbi pun/
ctum dexterum, quod fieri non debu/
it, ut ex regulatis & antiquissimis li/
bris accepimus, per hoc enim di/
ffert ab alio uerbo quod curuare sig/
nificat.

כָּל

laxiter e conuerso lamed notatur per ea-
mez & caph per seua, fallit in paucis
hac de orthographia.

1
לָבֹרָאֵי Laboraui. 210. uerbum est
generis communis, quia sic & mas &
foemina dicere possunt, per primę con-
iugationis regulam primam que in no-
stris rudimentis non recte impressa est
Tu uero eandem regulam. 586. emen-
dasic. In omni coniugatione preteriti
temporis prima persona utriusq; nu-
meri, & tertia pluralis sunt generis
communis. Hanc castigationem nota-
bis diligenter si me preceptorem tuum
cupias honore prosequi, sicut enim men-
dum quorundam uesperu hallucina-
tum.

נִשְׁנָאֵי in suspirio meo, nomen cū
prepositione & affixo, uide. 60. &
propter affixa mutatur he in thau,
quod ex me sepius precipiente audiui
sti,

Domino Deo Israel, & confitere, atq;
indica mihi. Quod hebraice sic legi
potest. Fili mi reponne obsecro hono-
rem Domino Deo Israel & redde ei
poenitentiam, & enarra obsecro mihi
quid feceris, Vbi hec tria conuersio-
nis post lapsum symbola continentur,
scilicet refugium ad Deum poenitentia
interior & confessio exterior. Quare
Psalmo, li. canitur. Imola Deo sacrifi-
cium laudis pro quo hebraice legi po-
sset. Sacrifica Deo poenitentiam, seu
oblationem in signum poenitentiae.

¶ articulus datus cum affixo se-
cundæ personæ singularis numeri, Et
legitur pro una dictione, fitq; nomen
communis generis, ut. 576. Canon.
Quando ¶ ponitur in principio uel
medio orationis, tunc lamed notatur
per seua & caph per camez, ubi autem
terminat orationem ut hic, tunc regu-
lari,

est transitus, ut in arte. 601. Et coniu/
gatur inter defectiua iuxta tertiam con/
iugationem ac si primitiuum eius inci/
peret a iod litera. 607. commutatione
iod in he. 210. תורה תורה תורה
תורה תורה תורה. Et in imperati/
uo תורה תורה תורה. Et in fu/
turo sic תורה תורה תורה תורה תורה.
Tורה. Quod & aliquando sine defe/
ctu reperitur per he, ut Psalmo. xlv.
propterea populi confitebuntur tibi,
ubi ponitur יהודור & similiter in cæ/
teris, posset igitur hic versus intelligi q̄
in inferno non sit confessio proprii cri/
minis, ideo neq; pœnitentia, quam
Græci μετάνοια id est resipiscenciam
uocant, nec etiam laus Dei, teste Psal.
cxix. Non mortui laudabunt te Do/
mine. Vnde & תורה significat oblati/
onem/ pœnitentiam, confessionem &
laudem. Iosue. vij. Fili mi da gloriam
Domi

utraq; syllaba. Sed per appensionem
affixi mutatur primum segol in hirek,
ut enim in alijs similibus dicitur, שָׁמַיִם
וְיָמִים וְיָמִים וְיָמִים. Sic etiam hic וְיָמִים
וְיָמִים, id est, scapula tua, iusticia tua, me-
moria tua. Et propter finalitatem ipsi/
us Athna scilicet termini transit seu in
segol, sicut in arte nostra. 507.

בְּשֵׁאוֹל prepositio beth significat in
ut supra. Et nomen denotat gehennam
ut in rudimentis. 507.

וְיָמִים, Confitebitur. 136. est autem
quædam confessio alienæ laudis, & est
alia confessio criminis proprii, quare
utruncq; significat hoc verbum primū,
Psal. lxxi. nam & ego confitebor tibi
in vasis psalmi, secundum, Numeri. v.
confitebuntur peccatū suum, et est ver-
bū graue qd assumit prothesin he literę
in principio, & mutat iod in vau, quip-
pe inter quas literas symbolicas facilis

B 5 . est trans

N

men antiquissimi & emendatissimi co-
dices quos vocant grammaticatos,
hoc est, artificioso iudicio castigatos
subscriptum tenent solum hirek, idq;
doctioribus grammaticis magis pla-
cet. Sed si finiat distinctionem siue sub-
distinctionem orationis tunc aleph no-
tatur per patha & iod per hirek, ut Ge-
nesis. ij. וְיִשְׂרָאֵל אֱלֹהִים

X

Verbum enim substantiuum scilicet
erat hebraice non proponitur. Sin au-
tem membrum aut terminum finiat,
tunc aleph notatur per camez & iod
per hirek, Licet & in eo statu patha
quandoq; reperiatur maxime præce-
dente vau cum camez.

וְיָמָּו, Nomen mors. 280. cum præ-
positione in.

וְיָמָּו Memoria tua siue tui, Caph est
affixum secundę persone. Nomen
autem alioqui scribitur per segol in

utra-

de pronunciatione eius recordare cano-
nem superius de futuro actiui secunde
personæ in utroq; genere positum, hoc
etiam in loco utilem. Nam solemus se-
cundam personam futuri sepius etiam
pro imperatiuo capere, ut est apud la-
tinos. Alternis dicetis, id est dicite.

יְצַחֵךְ propter. 291. Et quamuis sit
pars consignificatiua tamen recipit
post se affixa. יְצַחֵךְ, Nomen cum
affixo significat beneficium tuum. 185.

וְשֵׁן non. 50. Cuius significatio si
coniungatur alteri post se, notatur per
zere, ut hic, & Michææ. וְשֵׁן. Non bo-
trius ad comedendum, Quandoq; au-
tem ipsum aleph notatur per hirek, ut
primo regum, xxi. Si habes hic ad ma-
num hastam aut gladium, Vbi hebrai-
ces sic legitur. An non est hic ad ma-
num tuam hasta uel gladius, Et licet
aliqui libri habeant ibi notam zere, ta-

B 4 men

שׁוּב ipse est imperatiuus a uerbo שׁוּב
501. ut. i. 12. iii. Reuertere, dormi. Et
addito he in polysyllabis transfert ca/
mez in primam, ut Nehemie. v. וּבָרָה
& Psalmo. lxxxvi. שָׁמְרָה de quo
uide in arte nostra. 591.

הֶלֶצָה, Eripe, imperatiuus cum simi
li paragoge, ut supra, uide. 175.

הִשְׁעֵנִי, Saluifica me, imperatiuus
tertię coniugationis, terminatio ni ap/
pen silis, ut supra de affixis dictum est,
ceterum eius primitiuum est הִשַׁע 230.
cuius passiuum הִשַׁע ubi uau est lite/
ra substantialis quia ponitur loco iod
primitiui. 609. Deuteron. xxxiij. popu
le qui saluaris in Domino. Et coniu
gatur secundum formam defectiuorum,
ut in arte. 600. Inde uerbum graue ter
tię coniugationis imperatiui modi,
הִשְׁעֵנִי הִשְׁעֵנִי, id est, fac uel facite sal
uari, quod nos dicimus saluifica, ubi
de pro

נִבְחָלָה exterrita sunt. Nun litera pa
ssiue significationis, & vau terminatio
pluralis numeri tertiæ personæ utrius
que generis, reliquum est primiti
uum. 57.

וֹצֵרָי, Ossa mei, uel mea, Iod fina
le præcedente patha uel camez non so
lum pronomen subiunctiuum affix
um, id est mei, uerum etiam pluralem
numerum dictionis præcedentis signi
ficat. 581. Est autem primitiuum os
ossis, ut in dictionario nostro. 402.

וְנַפְשִׁי, Et anima mea, vau con
iunctio. 145. iod finale affixum. 579.
reliquum primitiuum. 331.

עַר מַתִּי, due dictiones, id est usque
quo, prima. 377. secunda. 299. שְׁבִיבָה
conuerte, finalis litera he est paragoge
imperatiui que sepe contingit. Nam

B 3 שְׁבִיבָה

Et in orationis termino semper scribitur prima per camez ut hic. In alijs uero locis quandoq; per patha. Cumq; patitur accentum, habet eum in prima nisi ei preponatur uau encliticum, ut Psal. ij. Ego aut constitutus sum rex.

רפאני primę literę tres sunt, uerbum imperatiui modi. 496. quod aliquando coniugationem eorum obseruat quę in he terminantur, quandoq; uero eorum quę in aleph. Ni appendix ipsius affixi est, propter quod perultima recipit zere secundum formam פּעֲלָנִי. Canon. In uerbis primitiuis desinentibus in literam uocalem imperatiuus masculini generis cū appendice seu affixo ni nu uel hu, notat primam per seua, secundam per camez & tertiam singulariter per zere, pluraliter per surek. Exemplum רפאני שְׁמַעֲנֵנוּ מְשַׁחֲתוּ קְרָאוּתָהּ.

בְּהַתְּלֹו

dentalis est litera & non substantialis ,
per epenthesim addita more superio-
rum uerborum. Et unum nun substan-
tiale deficit, propterea ad supplendum
eum defectum ponitur punctus dages
in altera nun, ut uidisti in arte nostra .
602 . Et quamuis imperatiuus puncte-
tur per seua in prima, tamen in hac con-
structione huius affixi ponitur camez
loco eius, ut cum dico שמר id est cu-
stodi, post addendo appendicem ni,
iam faciet שמרני ita in hoc loco grati-
ficare הנין iuxta regulam פעל addendo
ni fiet הנין accentu in penultima id est,
gratificare mihi, hæc tibi signabis pro
cānone memoria digno .

בִּי אִמְלֵל אֲנִי, Tres dictiones בִּי
quoniam . 618 . & . 240 . אִמְלֵל uerbum
defecit seu infirmabatur . 58 . duplicat
autem hæc dictio ultimam literam sig-
nificatq; imbecillem . אֲנִי . Ego . 576 .

B 2 Ea

Exemplum singulariter psalmo. xviii.
 : תְּחִלָּתִי : תְּרַבְּנִי : תְּחַנְּנֵנִי Et plurali/
 ter psalmo . lxxx תְּחִינֵנוּ תְּשִׁימוּנוּ
 Et in foeminino תְּפַקְדֵינוּ תְּפַקְדֵינוּ
 hæc notabis . בְּהַמְתֵךְ In exestiuati
 one tua, prepositio beth & paragoge
 affixi caph superius abunde ostensa
 est, reliquum uide . 177. cu. us aspiratio
 finalis he mutatur in thau raphatum
 propter affixum , iuxta canonem in
 rudimentis meis . 582. תְּחַנְּנֵנִי thau
 secunda persona futuri . iod finale affix
 um primę personę singularis numeri
 cum epenthesi nun literę , ut supra
 uisum est, primitiuum יִסַר id est casti
 gavit . 217 תְּחַנְּנֵנִי Verbum imperati
 ui modi, ultima litera iod est affixum
 & primitiuum significat gratificauit .
 182. Et quamuis hoc primitiuum habe
 at duplex nun de sui substantia, ta
 men in isto loco ultimum nun acci
 dentalis

2

grave. & epectafis iod tertiam coniu/
gationem. & litera nun interposita
est euphonię siue hiatus prohibendi
causa Videbis de constructione uer/
borum. 610. Et affixum iod pronome
primę personę primitiuum singula/
ris numeri. Reliquum est uerbum
primitiuum יָבֵחַ id est arguit corri/
puit. 214. Quod, in tertia conjugatio/
ne defectiuorum habet הוֹבִיחַ sicut
הוֹרִיעַ. 601. cuius אֵיבֵחַ id est futurum
facit אֵוִבִיחַ הוֹבִיחַ יוֹבִיחַ &
addito affixo cum appendice scilicet
ni. fit הוֹבִיחֵנִי per uocem zere in pe
nultima. Canon. futurum actiui se/
cundę personę singularis numeri pro
nunciat affixum suum utriusq; gene/
ris & numeri primę personę leniter ac
molliter in masculino per zere & in
fœminino per hirek utrobic; in pœ/
nultima, ubi etiam reperitur accentus

B Exem/

vau instar aliorum nominum uerba-
lium in o desinentium ut **בְּשִׁקוֹל מִבְּחֹרֵר**
מִגְרוֹל primitiuum uerbum inuenies
in rudimentis 153. **לְצֹרֵר** Ipsi-
us Dauid. Nam in superscriptionibus &
titulis lamed articulus præpositus sig-
nificat genitiuum cum alias regulariter
sit datiuus casus ut in arte nostra 575.
יְהוָה Tetragrammaton hoc est quadri-
literum nomen ineffabile, quod Ado-
nai legitur & interpretatur dominus
ut in capione nostro scripsimus.
אֵל בְּאַפִּי Ne in ira tua. Quatuor di-
ctiones Aleph & Lamed. 618. beth
prepositio. 173. similiter. 616. aph
ira. quamuis alias multa designet. ut
in nostro dictionario. 63. Caph fina-
lis litera significat tua & est affixum 579
תוֹכִיחֵנִי Argues siue corripies me,
thau litera preposita significat secundam
personam, & vau epenthesis uerbum
grauē

plurale foemininum, & sortitur iod ex
forma tertiæ coniugationis sicut alia
ut הַבִּילָה שֶׁנִּשְׁמַר quere primitiuum
suum 305. Conuenit autem poenitenti/
am agenti hunc psalmum in melodiis
& musicalibus pronunciare iuxta
sententiam Sancti Athanasii qui de
hoc ad Marcellinum sic scribit.
καλῶς ψάλλων, ῥυθμίσι, τῆν ψυχὴν ἑαυ-
τοῦ καὶ ὡς περ ἐξ ἀριστότητος εἰς ἰσότητα ἄγει,
& plura illic de talium psalmorum mu-
sicis harmoniis legere poteris pulchra
& preclara. תַּיִן שֶׁנִּשְׁמַר super
ogdochorde. Tres dictiones, prepo-
sicio תַּיִן significat super 616 & he est
articulus fortificans sequentem literam
schin per punctum dagges. ut in rudi-
mentis nostris 574. reliquum id est oc-
taua 567. Vnde instrumentum hoc
musicum denominatur. תַּיִן
Carmen. Mem heemanthi nota nomi-
nis uerbalis ut supra. & epenthesis

yau

situm nostrum. Vox ipsa proceleu/
matica exhortantium & excitantium
ad aliqua exercitia quæ facit facere
opus & officium institutum dicitur
נְרִימָה quod ego secundum linguæ idi/
oma interpretor inuitatorium, & recte
ut opinor, quoniam teste. S. Hiero/
nymo in psalterii commentariis hic est
psalmus pœnitentiæ, & ad Paulam ac
Eustochium idem hunc sextum ait de
uigiiliis esse in sabbato. Experrectis igi/
tur nobis a somno & tamen adhuc
quodam pigro stupore torpentibus
maxime opus est hoc ad celerem peni/
tentiam inuitatorio, ut eo ad resipiscen/
tiam excitemur. Habet autem hæc
dictio formam eorum quæ in primiti/
uo suo terminantur per Ain. uel Heth
literam, ut שִׁמְעוּ יְרוּעַ צוֹמָה בְּטֶסֶה
בְּגִיגוֹת In musicalibus seu harmoniis
æ prepositio in. us. 616. reliquum est
plurale

tulo מְלֹאכָה עַל לְיוֹצֵה id est ad iustan/
dum , hortandum , urgendum super
opere. Cui nunc preponitur mem &
fit nomen uerbele tum maxime cum
uult actionem secundi traducere in ter
tium, quod postea his uerbis eloquar
scilicet. Facio facere, ut exempli gratia
quoniam פָּתַח significat aperuit, Si ali
quam rem enuntiare uolo que faciat
aperire, dico מַפְתֵּחַ id est clauis que
facit aperire. Isaie xxij. Et dabo cla
uē domus dauid. Sic כַּוֵּן id est caupo
nauit. . 488 . uolo rē proferre que facit
cauponare, quippe domū ipsā caupo
nariam. quā qui conducit fit caupo
Cum igitur ea domus facit cauponare,
recte nominatur מְרִוּחַ id est caupona
Similiter זָבַח id est immolauit, 146. ab
illo res que præstat occasionem immo
landi facitq; sacrificare dicitur מִזְבֵּחַ
id est altare. Eodem modo ad propo
situm

IOANNIS REVCHLIN

phorcensis in septē psalmos

pœnitentiales hebrai-

cos Gramatica ex

planatio.

Titulus psalmi sexti.

ל מננה Ad inuitatoriū, Dug
sunt partes. **ל** articulus
ut in rudimētis nostris fatie. 575 Et sic
semper quęlibet facies uniuscuiusq; pa-
ginę rudimentorū consimili numero
notabitur. **נ**. significat denominati-
uum Sic enim sex illas literas post hac
appellabo. quę nominis in dicant de-
riuationem siue ab altero nomine seu a
uerbo descendentem, breuitatis causa,
quę continentur in hoc uocabulo me-
moriali **נמנה** facie, 571. Nam a **נמנה**
uerbo primitiuo de quo. 332. scriptum
est uenit gerundium **נמנה** Ezre, iii. capi-
tulo